განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი
NATIONAL CENTER FOR EDUCATIONAL QUALITY ENHANCEMENT

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის დასკვნა უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ

პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამა

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

შეფასების თარიღ(ებ)ი: 2-3 ნოემბერი, 2021 წელი

დასკვნის წარდგენის თარიღი: 15 დეკემბერი, 2021 წელი

თბილისი

ინფორმაცია უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების შესახებ[1]

დაწესებულების სახელწოდება ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის მითითებით	საჯარო სამართლის იურიდიული პირი (სსიპ) ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
დაწესებულების საიდენტიფიკაციო კოდი	204864548
დაწესებულების სახე	უნივერსიტეტი

ინფორმაცია საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ

საგანმანათლებლო პროგრამის სახელწოდება	პოლიტიკის მეცნიერება Political Science
უმაღლესი განათლების საფეხური	დოქტორანტურა, დონე 8
მისანიჭებელი კვალიფიკაცია[2]	პოლიტიკის მეცნიერების დოქტორი PhD in Political Science
დეტალური სფეროს დასახელება და კოდი	პოლიტიკის მეცნიერებები და მოქალაქეობრიობის საფუძვლები; 0312
ზოგადი განათლების შესაბამისი საფეხურის საგნის/საგნების/საგნობრივი ჯგუფის სწავლების უფლების მითითება (მასწავლებლის მომზადების ინტეგრირებული საბაკალავრო-სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის ან მასწავლებლის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამის შემთხვევაში)	---
სწავლების ენა	ქართული
ECTS კრედიტების რაოდენობა	30 ECTS (სასწავლო კომპონენტი). პროგრამაზე სწავლის ხანგრძლივობა მინიმუმ 3 წელი
პროგრამის სტატუსი (ავტორიზებული/აკრედიტებული/პირობით აკრედიტებული/ახალი/საერთაშორისო აკრედიტაცია) შესაბამისი გადაწყვეტილების მითითებით (ნომერი, თარიღი)	აკრედიტებული

ექსპერტთა ჯგუფის წევრები

თავმჯდომარე	ივანნა მაჩიტიძე (ა(ა)იპ -

[1] ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის შემთხვევაში: მიეთითება ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის განმახორციელებელი დაწესებულებები; „დაწესებულების საიდენტიფიკაციო კოდის“ და „დაწესებულების სახის“ მითითება არ არის სავალდებულო უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებული უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებ(ებ)ისათვის

[2] უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად აღიარებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებასთან ერთად ერთობლივი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელების შემთხვევაში თუ განსხვავდება მისანიჭებელი კვალიფიკაციის ფორმულირება, მიეთითება ცალ-ცალკე დაწესებულებების მიხედვით

	ნიუ ვიჟენ უნივერსიტეტი, საქართველო)
წევრი	დავით გეგეჭკორი (სსიპ - აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო)
წევრი	ირაკლი გორგილაძე (სსიპ - ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო)
წევრი	თამთა ცხოვრებაძე (შპს - შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, საქართველო)
წევრი	ნანა ფირცხელანი (შპს - კავკასიის უნივერსიტეტი, საქართველო).

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის შემაჯამებელი დასკვნა

- **ზოგადი ინფორმაცია საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ**

პოლიტიკის მეცნიერების მიმართულება თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში 1992 წელს დაარსდა, ხოლო 2005 წელს გახდა სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ნაწილი. პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამა აკრედიტებულია და ხორციელდება 2012 წლიდან. იგი მიმართულია შემდეგი მიზნების შესრულებისკენ: დარგის უახლეს მიღწევებზე დამყარებული ცოდნისა და მაღალი დარგობრივი კომპეტენციის მქონე, მოტივირებული და პასუხისმგებლიანი მკვლევრის მომზადება; პოლიტიკასა და მის მომიჯნავე სფეროებში სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების მაღალკვალიფიკაციურ დონეზე წარმართვის, ახალი ცოდნის შექმნისა და გავრცელების ხელშეწყობა; კვლევის მიგნებების აკადემიური და ფართო საზოგადოების წინაშე ეფექტურად წარდგენა, გუნდური მუშაობისთვის აუცილებელი საკომუნიკაციო და სოციალური უნარების გამომუშავება; წვლილის შეტანა თანამედროვე პოლიტიკის ანალიზისა და საზოგადოების წინაშე წამოჭრილი საზოგადოებრივი პრობლემატიკის გადაჭრის პროცესში.

პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის სწავლის შედეგები ლოგიკურ ბმაშია პროგრამის მიზნებთან და მოიცავს შინაარსით გათვალისწინებულ ძირითად ცოდნას, უნარებს და პასუხისმგებლობას/ავტონომიურობას. შთამბეჭდავია კურსდამთავრებულთა მიღებული კვალიფიკაციით 100% დასაქმების მაჩვენებლი. ამავე მაჩვენებელს ადასტურებს 2021 წლის ბაზრის შრომის კვლევის შედეგები. პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის დოკუმენტის მიხედვით, პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა განისაზღვრება უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონისა და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2005 წლის 28 მარტის ერთიანი ეროვნული გამოცდების ჩატარების დებულების დამტკიცების შესახებ №127 ბრძანების შესაბამისად. დოქტორანტურაში მიღების წესი რეგულირდება *შესაბამისი ფაკულტეტის დებულებით.* დეტალურად

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები განხილულია აკრედიტაციის სტანდარტებთან შესაბამისობის ანგარიშში.

პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამა შედგება სასწავლო და კვლევითი კომპონენტისგან, სადაც სასწავლო კომპონენტი მოიცავს 30 კრედიტს (ECTS) და შედგება 25 კრედიტის მოცულობით სამი სავალდებულო კომპონენტისაგან, კერძოდ, „კვლევის მეთოდოლოგია სოციალურ მეცნიერებებში - ემპირიული კვლევის მეთოდები“(5 კრედიტი); დარგობრივი სემინარი (15 კრედიტი), პროფესორის ასისტენტობა (5 კრედიტი). ასევე, პროგრამა სთავაზობს სტუდენტს სამ არჩევით საგანს, თითოეულს 5 კრედიტის მოცულობით: თანამედროვე პოლიტიკის მეცნიერება, პროფესორის ასისტენტობა, საზღვარგარეთის აკრედიტებულ უმაღლეს სასწავლებლებში მოსმენილი სადოქტორო სასწავლო კურსი

დისერტაციის დაცვაზე დასაშვებად საჭიროა 30 კრედიტის მოცულობით სასწავლო კომპონენტის სრულად დაკმაყოფილება. დოქტორანტმა უნდა წარადგინოს 3 სამეცნიერო კვლევითი პროექტი (1,2,3) დარგობრივი კომისიის წინაშე, რაც უზრუნველყოფს სადოქტორო ნაშრომზე მუშაობის პროცესის მონიტორინგს, დროულად შენიშვნების და რეკომენდაციების მისაცემად არა მხოლოდ სამეცნიერო ხელმძღვანელისაგან, არამედ დარგის წამყვანი ექსპერტებისგან. დისერტაციის დაცვამდე უნდა გამოქვეყნდეს 2 სამეცნიერო პუბლიკაცია საერთაშორისო ჟურნალებში.

- **აკრედიტაციის ვიზიტის მიმოხილვა**

პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამაზე სააკრედიტაციო ვიზიტის განხორციელება ეფუძნება განათლების ხარისხის განვითარების ეროვული ცენტრის დირექტორის 2021 წლის 13 ოქტომბრის ბრძანებას აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის შექმნისა და სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ,,პოლიტიკის მეცნიერების" საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამების შეფასების შესახებ“. ამავე დოკუმენტის საფუძველზე, ექსპერტთა გუნდს გადმოეგზავნა დაწესებულების მიერ გამზადებული დოკუმენტაცია პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის რეაკრედიტაციის მიზნით. აკრედიტაციის ვიზიტამდე შედგა აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის (თავმჯდომარე - ივანნა მაჩიტიძე - ნიუ ვიჟენ უნივერსიტეტი; წევრი - ირაკლი გორგილაძე - ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; წევრი - დავით გეგეჭკორი - აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი; სტუდენტ-ექსპერტი - ნანა ფირცხელანი - კავკასიის უნივერსიტეტი) წინამოსამზადებელი შეხვედრა ZOOM პლატფორმის ფორმატში, სადაც განხილული იქნა ექსპერტთა ჯგუფის მიერ შესწავლილი მასალების შინაარსი. შეხვედრის ფარგლებში, მოხდა ფუნქცია-მოვალეობების გადანაწილება და სააკრედიტაციო ვიზიტის დღის წესრიგში სესიების მიხედვით დასასმელი კითხვების დაზუსტება აკრედატაციის სტანდარტების მიხედვით.

დღის წესრიგის მიხედვით, ორი დღის განმავლობაში დაიგეგმა გასაუბრებები *სამივე პროგრამის* შემთხვევაში შემდეგ ჯგუფებთან:

● უნივერსიტეტის ადმინისტრაცია;
● თვითშეფასების ჯგუფი;
● პროგრამის ხელმძღვანელები;
● ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური (უნივერსიტეტის და ფაკულტეტის);
● აკადემიური და მოწვეული პერსონალი;
● პროგრამის სტუდენტები;
● პროგრამის კურსდამთავრებულები;
● პოტენციური და არსებული დამსაქმებლები.

ონლაინ რეჟიმში შემოწმდა განახლებული პროგრამით ბიბლიოთეკაში განახლებული პროგრამის ლიტერატურის უზრუნველყოფა და ხელმისაწვდომობა, ასევე LMS-ის ელექტრონული სასწავლო პორტალის და Moodle-ის ფუნქციონირება, სადაც სტუდენტებს შეუძლიათ ნებისმიერი ინფორმაციის მოპოვება სასწავლო პროცესთან დაკავშირებით (კომპიუტერის ეკრანის გაზიარების მეშვეობით). პროგრამის განხორციელებაში ჩართულ მხარეებთან ინტერვიუები განხორციელდა კონსტრუქციულად, ეთიკური ნორმების დაცვით; ექსპერტთა ჯგუფი ხელმძღვანელობდა აკრედიტაციის სტანდარტების აღწერილობით/შეფასების კრიტერიუმებით კითხვების დასმის პროცესში, რათა მიეღო ამომწურავი ინფორმაცია პროგრამის სტანდარტების შესაბამისად ფუნქციონირებაზე.

- **საგანმანათლებლო პროგრამის სტანდარტებთან შესაბამისობის მოკლე მიმოხილვა**

დოკუმენტაციის შესწავლისა და ექსპერტთა ჯგუფის სააკრედიტაციო ვიზიტის ფარგლებში ჩატარებული ინტერვიუების შედეგად, მივიღეთ სტანდარტების შემდეგი შესაბამისობა:

სტანდარტი 1: შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

1.1. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან; 1.2. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

სტანდარტი 2: მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

2.1. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან; 2.2. მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან; 2.3. მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან; 2.4. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან; 2.5. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან; 2.6. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

სტანდარტი 3: შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

3.1. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან; 3.2. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

სტანდარტი 4: შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

4.1. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან; 4.2. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან; 4.3. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან; 4.4. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

სტანდარტი 5: შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

5.1. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან; 5.2. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან; 5.3. შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

- **რეკომენდაციები**

2.2. საგანმანათლებლო პროგრამის სტრუქტურა და შინაარსი

- რეკომენდებულია, პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის არჩევითი სასწავლო კურსების ნაწილს დაემატოს სასწავლო კურსი სწავლა-სწავლების თანამედროვე მიდგომების შესახებ *„ინოვაციური მიდგომების დემონსტრირების გზით სტუდენტებისთვის და ფართო საზოგადოებისთვის ცოდნის გადაცემის“* სწავლის შედეგის მეტად ეფექტიანი უზრუნველყოფისათვის;
- რეკომენდებულია, დეტალურად გაიწეროს სავალდებულო და არჩევითი სასწავლო კურსების თანამიმდევრობა სემესტრების მიხედვით, რათა უზრუნველყოფილი იქნას პროგრამის კურიკულუმში მათი ერთობლიობა და ერთმანეთთან კონცეპტუალური ბმა;
- რეკომენდებულია, პროგრამის სასწავლო კომპონენტის სავალდებულო ნაწილს დაემატოს „თანამედროვე პოლიტიკის მეცნიერების“ სასწავლო კურსი, რომელიც ასევე უნდა გახდეს *დარგობრივი სემინარის* წინაპირობა, რათა სტუდენტებმა სამაგისტრო საფეხურის მომიჯნავე სპეციალობებით დასრულების შემთხვევაში, შეიძინონ შესაბამისი ცოდნა და უნარები იმ აქტუალური საკითხების იდენტიფიცირებისა და კრიტიკული შეფასებისთვის, რომლებიც საჭიროებენ შემდგომ სიღრმისეულ შესწავლას და მეცნიერულ ანალიზს.

2.3. სასწავლო კურსი

- რეკომენდებულია “კვლევის მეთოდოლოგია სოციალურ მეცნიერებებში - ემპირიული კვლევის მეთოდები” სასწავლო კურსის ორ ნაწილად გაყოფა კურსებად თვისებრივი და რაოდენობრივი მეთოდები, რათა დოქტორანტმა საფუძვლიანად აითვისოს შესაბამისი და განსხვავებული მეთოდოლოგიური მიდგომები მისთვის საინტერესო საკითხების მეცნიერული გაანალიზებისთვის.

- **რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის:**

2.3. სასწავლო კურსი

- სასურველია, დაზუსტდეს „დარგობრივი სემინარის“ ფარგლებში ცოდნის დასაბუთებულად და გარკვევით გადმოცემის შეფასების რუბრიკები;
- „თანამედროვე პოლიტიკის მეცნიერების“ სასწავლო კურსის ფარგლებში გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მეტად ეფექტიანი უზრუნველყოფის მიზნით, სასურველია მეტი ორიგინალი ნაშრომების სასწავლო პროცესში ინტეგრირება;
- სასურველია “კვლევის მეთოდოლოგია სოციალურ მეცნიერებებში - ემპირიული კვლევის მეთოდები” სასწავლო კურსის სილაბუსიდან ჩანაწერის ამოღება

პოლიტიკის მეცნიერების პროგრამის მაგისტრატურის საფეხურზე კვლევის მეთოდების სასწავლო კურსის გავლის აუცილებლობის შესახებ იმ შემთხვევაში, თუ დოქტორანტს არ გააჩნია შესაბამისი ცოდნა მაგისტრატურის დამთავრების შემდგომ.

2.5. სწავლება-სწავლის მეთოდები

- სასურველია, დაზუსტდეს სწავლება-სწავლის მეთოდების გამოყენება „დარგობრივი სემინარის“ სავალდებულო სასწავლო კომპონენტში, კერძოდ, ჯგუფური მუშაობის მეთოდის გამოყენება;
- სასურველია პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლის მეთოდის (PBL) პრაქტიკაში მეტად ინტეგრირება პროგრამის სასწავლო კომპონენტის ფარგლებში, Inquiry-based Learning (IBL) მეთოდის გამოყენება პრობლემაზე დაფუზნებული სწავლის (PBL) მეთოდთან კომბინირებით ხელს შეუწყობს დოქტორანტის მიერ დამოუკიდებლად, ავტონომიურობის მაღალი ხარისხით, დაგეგმოს და განახორციელოს კვლევითი პროექტები;
- სასურველია პროგრამის სწავლება-სწავლის მეთოდების ჩამონათვალში ისეთი მეთოდების დამატება, როგორიცაა პრაქტიკული მეთოდი და თანამშრომლობითი სწავლება.

3.1. სტუდენტთა საკონსულტაციო მომსახურება

- სასურველია მეტი ხელშეწყობა პოლიტიკის მეცნიერების პროგრამის დოქტორანტების გაცვლით პროგრამებში მონაწილეობისთვის.

4.1. ადამიანური რესურსი

- იქიდან გამომდინარე, რომ როგორც სამაგისტრო, ისე სადოქტორო პროგრამებში ჩართული აკადემიური პერსონალი უმეტესწილად იდენტურია, სასურველია, მათი დატვირთვის სქემის ისე დაგეგმვა, რომ საკმარისი დრო უზრუნველყოფილი იქნას პროგრამის სტუდენტების კვლევითი ნაშრომების/დისერტაციების ხელმძღვანელობისათვის.

ექსპერტთა ჯგუფის მოსაზრება დაწესებულების მიერ წარმოდგენილ არგუმენტირებულ პოზიციაზე:

„პოლიტიკის მეცნიერების” სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის რეაკრედიტაციის პროცესის ფარგლებში წარდგენილი დასკვნის ძირითადი ნაწილი უცვლელი რჩება. ამავე დროს, ექსპერტთა ჯგუფმა გაითვალისწინა წარმოდგენილ პოზიციაში დაწესებულების მიერ მოყვანილი არგუმენტები, რის შედეგადაც მოხდა შემდეგი ცვლილებები:

- 2.3. სასწავლო კურსის ქვესტანდარტის რეკომენდაცია „თანამედროვე პოლიტიკის მეცნიერების“ სასწავლო კურსის ფარგლებში გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მეტად ეფექტიანი უზრუნველყოფის მიზნით, რეკომენდებულია მეტი

ორიგინალი ნაშრომების სასწავლო პროცესში ინტეგრირება“ გადატანილი იქნა რჩევების ნაწილში;

- ექსპერტთა ჯგუფმა გაითვალისწინა დაწესებულების პოზიცია და 2.3. სასწავლო კურსის ქვესტანდარტის რეკომენდაცია „სასწავლო კურსი „თანამედროვე პოლიტიკის მეცნიერება“ უნდა გახდეს დარგობრივი სემინარის წინაპირობა, რათა სტუდენტებმა სამაგისტრო საფეხურის მომიჯნავე სპეციალობებით დასრულების შემთხვევაში, შეიძინონ შესაბამისი ცოდნა და უნარები იმ აქტუალური საკითხების იდენტიფიცირებისა და კრიტიკული შეფასებისთვის, რომლებიც საჭიროებენ შემდგომ სიღრმისეულ შესწავლას და მეცნიერულ ანალიზს“ ინტეგრირებული იქნა 2.2. ქვესტანდარტის მესამე რეკომენდაციაში;

- *2.3. სასწავლო კურსის ქვესტანდარტის რეკომენდაცია* „რეკომენდებულია “კვლევის მეთოდოლოგია სოციალურ მეცნიერებებში - ემპირიული კვლევის მეთოდები” სასწავლო კურსის სილაბუსიდან ჩანაწერის ამოღება პოლიტიკის მეცნიერების პროგრამის მაგისტრატურის საფეხურზე კვლევის მეთოდების სასწავლო კურსის გავლის აუცილებლობის შესახებ იმ შემთხვევაში, თუ დოქტორანტს არ გააჩნია შესაბამისი ცოდნა მაგისტრატურის დამთავრების შემდგომ“ *გადატანილი იქნა რჩევების ნაწილში;*

- 2.5. სწავლება-სწავლის მეთოდების ქვესტანდარტის რეკომენდაციები გადატანილი იქნა რჩევების ნაწილში.

- **საუკეთესო პრაქტიკის მოკლე მიმოხილვა (არსებობის შემთხვევაში)**

- *საუკეთესო პრაქტიკად* მიგვაჩნია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ელექტრონული სტუდენტური სამეცნიერო ჟურნალის მაღალი ხარისხი და წვლილი პოლიტიკის მეცნიერების დარგის განვითარებაში;
- *საუკეთესო პრაქტიკად* მიგვაჩნია დოქტორანტთა კვლევითი საქმიანობის დაფინანსების მექანიზმები როგორც უნივერსიტეტის, ისე ფაკულტეტის მხრიდან;
- *საუკეთესო პრაქტიკად* მიგვაჩნია პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამაში ჩართული აკადემიური პერსონალის მაღალი კვალიფიკაცია და წვლილი არამხოლოდ დარგის განვითარებაში, არამედ მის ფორმირებაში როგორც საქართველოში, ისე რეგიონის მასშტაბით.
- *საუკეთესო პრაქტიკად მიგვაჩნია* პოლიტიკის მეცნიერების პროგრამის დაგეგმვის, შემუშავებისა და განვითარების მხარდაჭერის კომიტეტისა და შიდა ექსპერტიზის პროცესის ეფექტური ფუნქციონირება, დაინტერესებულ მხარეთა მაღალი ჩართულობის შესაბამისად.

- **ხელახალი აკრედიტაციისას მნიშვნელოვანი მიღწევებისა და/ან პროგრესის მოკლე მიმოხილვა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)**

პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამამ 2012 წლიდან მოყოლებით განიცადა მნიშვნელოვანი ცვლილებები, რომლებმაც გააძლიერა როგორც პროგრამის კონცეპტუალური მხარე, ისე პროგრამის შემუშავებისა და განახლებისთვის თითოეული საკვანძო ეტაპი, როგორიცაა პროგრამის მიზნების განახლება, თანამედროვე აკრედიტაციის სტანდარტების მიხედვით სწავლის შედეგების ჩამოყალიბება, მათი გაზომვის უწყვეტი მექანიზმი, რომელიც მოიცავს ყველა დაინტერესებული მხარის აქტიურ ჩართულობას. ასევე, კურიკულუმის რუკის მეშვეობით დაინერგა სასწავლო კურსების ფარგლებში სწავლის შედეგების შესაბამისობა საფეხურის მოთხოვნებთან, ასევე პროგრამის სწავლის შედეგებთან ლოგიკური ბმა. აკადემიური კეთილსინდისიერების თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისად, შეძენილი იქნა ტექსტის ამომცნობი ელექტრონული პროგრამა Turnitin. სტუდენტს, აკადემიურ პერსონალს და ადმინისტრაციას შორის ეფექტიანი კომუნიკაციის დამყარების მიზნით დაინერგა სწავლების ელექტრონული ინსტრუმენტები, როგორიცაა LMS, Moodle.

ბოლო 9 წლის განმავლობაში დაიხვეწა მიღების წინაპირობები, რომელიც იძლევა ყველაზე კომპეტენტური აპლიკანტების მიღების საშუალებას. იქიდან გამომდინარე, რომ თსუ-ს პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამა გამოირჩევა წამყვანი სტატუსით ქართულ აკადემიურ წრეებში, იგი რეგულარულად გამოიყენება პოლიტიკის მეცნიერების დარგის სხვა უსდ-ების პროგრამების მიერ, როგორც საუკეთესო გამოცდილების მატარებელი პროგრამა. პროგრამამ თავი მოუყარა დარგში წამყვან ექსპერტებს, რომლებიც მონაწილეობენ პროგრამის განხორციელებაში როგორც აკადემიური, ისე ადმინისტრაციული პერსონალის სტატუსით. აღსანიშნავია პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის მიერ როგორც სტუდენტების, ასევე აკადემიური პერსონალის მხარდაჭერა მათი კვალიფიკაციის ამაღლების პროცესში დარგში ახალი ცოდნის შექმნის მხრივ. შთამბეჭდავია საერთაშორისო მხარდაჭერით პროექტებში მონაწილეობა.

პროგრამის შესაბამისობა აკრედიტაციის სტანდარტებთან

1. საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა

პროგრამას აქვს ნათლად ჩამოყალიბებული მიზნები და სწავლის შედეგები, რომლებიც ლოგიკურადაა ერთმანეთთან დაკავშირებული. პროგრამის მიზნები შეესაბამება უნივერსიტეტის მისიას, მიზნებსა და სტრატეგიულ გეგმას. პროგრამის გაუმჯობესებისთვის მუდმივად ფასდება პროგრამის სწავლის შედეგები.

1.1 პროგრამის მიზნები
პროგრამის მიზნები ასახავს, თუ რა ცოდნის, უნარებისა და კომპეტენციების მქონე კურსდამთავრებულის მომზადებისკენ არის მიმართული ის და რა წვლილი შეაქვს სფეროსა და საზოგადოების განვითარებაში.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი როგორც ექსპერტთა ჯგუფის დისტანციურ ფორმატში ვიზიტის, ასევე დაწესებულების მიერ დოკუმენტაციის შესწავლის შედეგად დადგინდა, პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის მიზნები ნათლად არის ჩამოყალიბებული, რეალისტური და მიღწევადია. ირკვევა, რომ პროგრამა ორიენტირებულია დარგის უახლეს მიღწევებზე დამყარებული ცოდნისა და მაღალი დარგობრივი კომპეტენციის მქონე, მოტივირებული და პასუხისმგებლიანი მკვლევრის მომზადებაზე; პოლიტიკასა და მის მომიჯნავე სფეროებში სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების მაღალკვალიფიკაციურ დონეზე წარმართვაზე, ახალი ცოდნის შექმნისა და გავრცელების ხელშეწყობაზე; კვლევის მიგნებების აკადემიური და ფართო საზოგადოების წინაშე ეფექტურად წარდგენაზე, გუნდური მუშაობისთვის აუცილებელი საკომუნიკაციო და სოციალური უნარების გამომუშავებაზე; წვლილის შეტანაზე თანამედროვე პოლიტიკის ანალიზისა და საზოგადოების წინაშე წამოჭრილი საზოგადოებრივი პრობლემატიკის გადაჭრის პროცესში და შესაბამისად, პოლიტიკის მეცნიერების დარგის განვითარებაში; კურსდამთავრებულის მომზადებაზე პედაგოგიური მოღვაწეობისათვის და ისეთი უნარების შეძენაზე, რომელიც ხელს შეუწყობს დარგში ახალი ცოდნის გადაცემას და სასწავლო პროცესში კვლევის სიახლეების ჩაშენებას. პროგრამით უზრუნველყოფილი ადამიანური, ფინანსური, მეტერიალურ-ტექნიკური რესურსი მყარ ფუნდამენტს ქმნის ზემოთ აღნიშნული მიზნების მიღწევისათვის. უფრო მეტიც, პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის მიზნები შესაბამისობაშია თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მისიასთან, რომლის საკვანძო შემადგენელი ნაწილია ეროვნულ და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებათა დამკვიდრებისა და საზოგადოების ინტელექტუალური, ზნეობრივი, კულტურული და სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობა, ასევე ახალი ცოდნის შექმნა, შენახვა და გავრცელება. რაც შეეხება დაწესებულების ხედვას, პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამა, შექმნილი ინტელექტუალური რესურსის საფუძველზე, ასევე ხელს უწყობს უსდ-ს ჩამოყალიბებას, როგორც ევროპული ღირებულებების და საერთაშორისო მნიშვნელობის მქონე უმაღლესი საგანმანათლებლო და კვლევითი ცენტრის.

პროგრამის კონცეფცია დაეფუძნა დამსაქმებლებთან შეხვედრების ციკლის პირობებში, ასევე კურსდამთავრებულების მიერ გაზიარებული მოსაზრებების საფუძველზე მიღებულ მონაცემებს. რაოდენობრივი კვლევის შედეგების მიხედვით პოლიტიკის მეცნიერების დოქტორის ხარისხს მქონე პირები განსაკუთრებით მოთხოვნადია უმაღლეს საგანმანათლებლო ინსტიტუტების და კვლევითი ორგანიზაციების შემთხვევაში. ჩატარებული ინტერვიუების შედეგად დადასტურდა პროგრამის განხორციელებაში ჩართული მხარეების მიერ დარგისთვის რელევანტური შრომის ბაზრის მოთხოვნების და ტენდენციების შესახებ ცოდნის გაზიარება. შესაბამისად, პროგრამის მიზნების შემუშავების დროს გათვალისწინებულია შრომის ბაზარზე არსებული მოთხოვნები. შრომის ბაზრის კვლევა ფარავს ორ სამიზნე ჯგუფს: ერთი მხრივ, დამსაქმებლებს და, მეორე მხრივ, სადოქტორო პროგრამის ბოლო 9 წლის კურსდამთავრებულებს, რომლებიც უკვე შრომის ბაზრის მოთხოვნებს კარგად იცნობენ. პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამა გამოირჩევა ჩამოყალიბებული კონცეპტუალური ხედვით და მისი განხორცილებისთვის აკადემიური და ადმინისტრაციული პერსონალით და ფარავს მის ყველა ქვე-მიმართულებას, რომელიც, პირველ რიგში, პოლიტიკურ მეცნიერებებს უკავშირდება.
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამა და სილაბუსები; ○ პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის თვითშეფასების ანგარიში; ○ უსდ-ს ვებ გვერდი - მისია, ხედვა, ღირებულებები; ○ დოქტორანტურის პროგრამისთვის შრომის ბაზრის მოთხოვნების ანალიზი; ○ სოციალურ და პოლიტიკის მეცნიერებათა ფაკულტეტის მისია; ○ პოლიტიკის მეცნიერების საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის ინტერნაციონალიზაციის სტრატეგია.
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება ი გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

1.2 პროგრამის სწავლის შედეგები

- პროგრამის სწავლის შედეგები აღწერს იმ ცოდნას, უნარებსა ან/და პასუხისმგებლობასა და ავტონომიურობას, რომლებსაც სტუდენტი იძენს პროგრამის დასრულებისას;
- პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების პროცესი მოიცავს სწავლის შედეგების გასაზომად საჭირო მონაცემთა განსაზღვრას, შეგროვებასა და ანალიზს;
- შეფასების შედეგები გამოიყენება პროგრამის გასაუმჯობესებლად.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის ვიზიტის შედეგად დადასტურდა პროგრამის სწავლის შედეგების გაზომვადი, მიღწევადი და რეალისტური ხასიათი. ის შეესაბამება პროგრამის მიზნებს და მოიცავს შინაარსით გათვალისწინებულ *ცოდნას, უნარებს და პასუხისმგებლობას/ავტონომიურობას*, რომელიც უზრუნველყოფილი უნდა იქნას პოლიტიკის მეცნიერებაში სადოქტორო პროგრამის მიერ. ამდენად, შედეგების *ცოდნა-გაცნობიერების* ნაწილში აქცენტი კეთდება დარგის უახლესი თეორიებისა და მიდგომების, პოლიტიკის მეცნიერების ინტერდისციპლინური ხასიათის სისტემატიურ და კრიტიკულ შეფასებაზე. პროგრამა უზრუნველყოფს კურსდამთავრებულის მიერ დარგში არსებული ცოდნის გაფართოების აუცილებლობის მნიშვნელობის და განვითარების თაობაზე მსჯელობის არგუმენტირებულ ჩამოყალიბებას არსებულ დარგობრივ ლიტერატურასა და კომპლექსური, წინააღმდეგობრივი იდეების კრიტიკული ანალიზის მეშვეობით.

პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამა სტუდენტს აღჭურავს პოლიტიკის მეცნიერების დარგში შემდეგი უნარებით: აქტუალური საკვლევი საკითხების მკაფიოდ ჩამოყალიბება, კვლევითი სამუშაოების დაორგანიზება, რაოდენობრივი და თვისებრივი მონაცემების მოძიება და განმარტება, კვლევის ანგარიშის მომზადება და დარგის უახლეს მიღწევებზე დაფუძნებული ცოდნის აგება; პოლიტიკის მეცნიერების დარგში არსებული დარგობრივ/აკადემიური ნაშრომების შინაარსის და მეთოდოლოგიური ასპექტების შესახებ რეფლექსია; სტუდენტებისთვის და ფართო საზოგადოებისთვის ცოდნის გადაცემა უახლესი მიდგომებით

ავტონომიურობის/პასუხისმგებლობის ნაწილში პროგრამის კურსდამთავრებულს შეუძლია პოლიტიკის მეცნიერების დარგის კვლევითი პროექტების დამოუკიდებლად, აკადემიური და პროფესიული კეთილსინდისიერების პრინციპების დაცვით დაგეგმვა და განხორციელება, ასევე, ორიგინალური მეთოდების/მიდგომების გამოყენება აკადემიურ ან/და პროფესიულ საქმიანობაშიც

აკრედიტაციის ვიზიტის შედეგად დადასტურდა პროგრამის შემუშავებაში ყველა დაინტერესებული მხარის, კერძოდ, აკადემიური და მოწვეული პერსონალის,

სტუდენტების, კურსდამთავრებულების, დამსაქმებელების ჩართულობა. ნათლად ჩანს პროგრამაში ჩართული პირების მხრიდან დაინტერესებული მხარეებისთვის სწავლის შედეგების გაცნობის უზრუნველყოფა, რაც დასტურდება ხელმისაწვდომი თვითშეფასების ჯგუფის და ფაკულტეტზე არსებული პროგრამის შეფასების კომიტეტის შეხვედრების ოქმებით.

შთამბეჭდავია კურსდამთავრებულთა მიღებული კვალიფიკაციით 100% დასაქმების მაჩვენებლი, რაც დასტურდება უსდ-ს მიერ წარდგენილი დოკუმენტაციით, ასევე, პროგრამის დამსაქმებლებთან და კურსდამთავრებულებთან გასაუბრების შედეგად. ამავე მაჩვენებელს ადასტურებს 2021 წლის ბაზრის შრომის კვლევის შედეგები. 2015-2021 წლებში პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამა დაასრულა და ხარისხი მოიპოვა ექვსმა პირმა. აქედან გამომდინარე, შეგვიძლია დავადგინოთ პროგრამის შედეგების შესაბამისობა პოლიტიკის მეცნიერების დარგის მოთხოვნებთან და გამოკითხულ დამსაქმებელთა რეკომენდაციებთან, კერძოდ: *ანალიტიკური, კვლევითი, კრიტიკული უნარების* კიდევ უფრო გაძლიერება; მეტი *აქცენტი პოლიტიკის დოკუმენტების შედგენაზე, მცირე ტიპის სამაგიდე კვლევების* დაგეგმვაზე და განხორციელებაზე; *პრაქტიკული/შემოქმედებითი ხასიათის* დავალებებზე, *სწრაფ რეაგირებაზე* ორიენტირებულ დავალებებზე.

ზემოთ ჩამოთვლილი მტკიცებულებებიდან გამომდინარე, პროგრამის სწავლის შედეგები შეესაბამება მისანიჭებელი კვალიფიკაციის შესაბამის დონეს. ამავე დროს, სწავლის შედეგების ფორმულირებისას,

სწავლის შედეგების შეფასებისას გამოიყენება როგორც *პირდაპირი* (სემესტრის ბოლოს სტუდენტების თვითშეფასების შედეგები, რომელზეც პასუხისმგებელია სასწავლო კურსის ლექტორი/ლექტორები; პროგრამის ხელმძღვანელი), ასევე *არაპირდაპირი* მეთოდები (სტუდენტთა და კურსდამთავრებულთა გამოკითხვები, ფოკუს ჯგუფები ხორციელდება წელიწადში 3-ჯერ და მასში მონაწილეობას იღებენ პროგრამის სხვადასხვა სემესტრის სტუდენტები; ხოლო კურსდამთავრებულთა შეფასება ხორციელდება წელიწადში ერთხელ, პროგრამის დასრულებიდან არაუგვიანეს 8 თვისა). ყოველი ფოკუს ჯგუფის შემდეგ, ხორციელდება ძირითადი მიგნებების იდენტიფიცირება, პროგრამის განმახორციელებელი პერსონალის მიერ იწერება რეკომენდაციები, ხოლო მის შესრულებაზე მონიტორინგი ევალება პროგრამის ხელმძღვანელს.

უწყვეტ რეჟიმში მიმდინარეობს შედეგების მიღწევის შეფასების პროცესი (ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის და პროგრამის ხელმძღვანელის კოორდინირებით). უსდ-ს გამიჯნული აქვს *გაცნობის, გაღრმავების* და *განმტკიცების* დონეები, რომელიც განსაზღვრულია პროგრამის თითოეული სავალდებულო კომპონენტის შემთხვევაში მისი სპეციფიკიდან და შინაარსიდან გამომდინარე.

პროგრამის დოკუმენტაციიდან ირკვევა, რომ სავალდებულო კომპონენტის ფარგლებში ცოდნის და უნარების მიღწევის შეფასების პროცესში გამოიყენება სამიზნე ნიშნულები. სასწავლო კურსის *„კვლევის მეთოდოლოგია სოციალურ მეცნიერებებში“* და *„დარგობრივი სემინარის“* შემთხვევაში სამიზნე ნიშნული წარდგენილია თითოეული შეფასების კომპონენტის შემთხვევაში მინიმალური ბარიერით, რომელიც სტუდენტმა უნდა გადალახოს. *სადოქტორო ნაშრომის* შემთხვევაში სამიზნე ნიშნულია საბოლოო

შეფასება cum laude - კარგი.
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ პოლიტიკის საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამების შრომის ბაზრის კვლევა (2021); ○ სწავლის მიზნების და შედეგების შესაბამისობის რუკა; ○ პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის თვითშეფასების ანგარიში; ○ ინტერვიუები უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის წარმომადგენლებთან, პროგრამის ხელმძღვანელებთან, ხარისხის უხრუნველყოფის სამსახურის წარმომადგენლებთან, კურსდამთავრებულებებთან, დამსაქმებლებთან; ○ კურსდამთავრებულთა დასაქმების მაჩვენებელი; ○ კურიკულუმის რუკა, სწავლის შედეგების შეფასების დოკუმენტი; ○ პროგრამის სწავლის შედეგების შედგენაში ჩართული დაინტერესებული პირების მონაწილეობის დამადასტურებელი ოქმები (პროგრამის რეაკრედიტაციის კომიტეტის ოქმი; ფაკულტეტის საბჭოს გადაწყვეტილებები).
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის:
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება ი გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა	☒			

2. სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები, პროგრამის სტრუქტურა, შინაარსი, სწავლება-სწავლის მეთოდები და სტუდენტთა შეფასება უზრუნველყოფს დასახული მიზნებისა და მოსალოდნელი სწავლის შედეგების მიღწევას.

2.1 პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები
უსდ-ს განსაზღვრული აქვს პირთა პროგრამაზე დაშვების შესაბამისი, გამჭვირვალე, სამართლიანი, საჯარო და ხელმისაწვდომი წინაპირობები და პროცედურები.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის დოკუმენტის მიხედვით, პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა განისაზღვრება უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონისა და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2005 წლის 28 მარტის ერთიანი ეროვნული გამოცდების ჩატარების დებულების დამტკიცების შესახებ №127 ბრძანების შესაბამისად. დოქტორანტურაში მიღების წესი რეგულირდება *შესაბამისი ფაკულტეტის დებულებით.* პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამაზე მიღების პირობებზე ინფორმაცია განთავსებულია როგორც პროგრამის აღწერილობაში, ასევე, თვითშეფასების ანგარიშში. დოქტორანტურაში მიღება ცხადდება შემოდგომის სემესტრში. აღნიშნული ინფორმაცია საჯაროა და ხელმისაწვდომია სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ვებ გვერდზე. ყურადღებამისაქცევია, რომ სპეციალობის გამოცდის შეფასების კომპონენტები წარდგენილია სამაგისტრო პროგრამაზე მისაღები გამოცდის შეფასების კომპონენტები. *პროგრამაზე დაშვების წინაპირობების შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოიპოვება პროგრამის აღწერილობაში, კერძოდ, ჩამოთვლილია შემდეგი დაშვების პირობები:* მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის ფლობა პოლიტიკის მეცნიერების ან სხვა მომიჯნავე (საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და

სპორტის მინისტრის N65/ნ ბრძანების დანართი N2-ში განსაზღვრულ 01, 02, 03 და 04 ფართო სფეროების) სფეროებში; სავარაუდო სამეცნიერო ხელმძღვანელისა და პროგრამის ხელმძღვანელის თანხმობა; უცხო ენის B2 დონის დამადასტურებელი სერტიფიკატის წარმოდგენა/თსუ-ს მიერ ორგანიზებული წერილობითი გამოცდის ჩაბარება (წერითი გამოცდის წინაპირობა); წერითი გამოცდა სპეციალობაში (გასაუბრების წინაპირობა) - (სპეციალობის წერითი გამოცდა არის 100-ქულიანი და წარმოადგენს აპლიკანტის საბოლოო შეფასების 50%-ს); სადოქტორო - კვლევითი პროექტის გეგმის (პროსპექტუსის) წარმოდგენა; გასაუბრება სპეციალობაში (მათ შორის სადოქტორო კვლევითი პროექტის – პროსპექტურის შესახებ), რომელიც ფასდება 100 ქულით და წარმოადგენს აპლიკანტის საბოლოო შეფასების 50%-ს. დოქტორანტობის კანდიდატი, რომლისთვისაც ქართული ენა არაა მშობლიური და სურს სწავლა ქართულენოვან პროგრამაზე, ვალდებულია წარმოადგინოს ქართული ენის B2 დონეზე ცოდნის დამადასტურებელი სერტიფიკატი, ან ჩააბაროს გამოცდა ქართულ ენაში. წერით გამოცდაზე წარმოდგენილია 4 საკითხი, თითოეული ფასდება მაქსიმუმ 25 ქულით. ყურადღებამისაქცევია, რომ სპეციალობის გამოცდის შეფასების კომპონენტები წარდგენილია სამაგისტრო პროგრამაზე მისაღები გამოცდის შეფასების რუბრიკები. ზემოთ აღნიშნულიდან გამომდინარე, შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები ითვალისწინებს პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტრო პროგრამის სპეციფიკას და მაღალი კონკურენციის პირობებში ნამდვილად უზრუნველყოფს პროგრამის დასაძლევად აუცილებელი ცოდნის, უნარებისა და კომპეტენციის მქონე პირთა პროგრამაზე სასწავლებლად ჩართვას. პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები შეესაბამება მოქმედ კანონმდებლობას, ლოგიკურად არის დაკავშირებული პროგრამის შინაარსთან, სწავლის შედეგებთან და მისანიჭებელ კვალიფიკაციასთან.
მტკიცებულებები/ინდიკატორები: ○ პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამა; ○ გამოცდა სპეციალობაში; ინგლისური ენის ტესტი; ○ სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დოქტორანტურის დებულება; ○ პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის თვითშეფასების ანგარიში; ○ სადოქტორო -კვლევითი პროექტის გეგმა (პროსპექტუსი).
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება ი გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.2 საგანმანათლებლო პროგრამის სტრუქტურა და შინაარსი

პროგრამა შედგენილია უსდ-ში მოქმედი საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავებისა და განვითარების მეთოდოლოგიის გამოყენებით. პროგრამის შინაარსი ითვალისწინებს პროგრამაზე დაშვების წინაპირობებსა და სწავლის შედეგებს. პროგრამის სტრუქტურა თანმიმდევრული და ლოგიკურია. შინაარსი და სტრუქტურა უზრუნველყოფს პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას. მისანიჭებელი კვალიფიკაცია შესაბამისობაშია პროგრამის შინაარსთან და სწავლის შედეგებთან.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამა შედგენილია თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მოქმედი საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავებისა და განვითარების მეთოდოლოგიის გამოყენებით (იხ. ინდიკატორები).

სადოქტორო პროგრამა შედგება სასწავლო და კვლევითი კომპონენტისგან, სადაც სასწავლო კომპონენტი მოიცავს 30 კრედიტს (ECTS) და შედგება 25 კრედიტის მოცულობით სამი სავალდებულო კომპონენტისაგან, კერძოდ, „კვლევის მეთოდოლოგია სოციალურ მეცნიერებებში - ემპირიული კვლევის მეთოდები“(5 კრედიტი); „დარგობრივი სემინარი“ (15 კრედიტი), „პროფესორის ასისტენტობა“ (5 კრედიტი). ასევე, პროგრამა სთავაზობს სტუდენტს სამ არჩევით საგანს, თითოეული 5 კრედიტის მოცულობით: „თანამედროვე პოლიტიკის მეცნიერება“, „პროფესორის ასისტენტობა“, საზღვარგარეთის აკრედიტებულ უმაღლეს სასწავლებლებში მოსმენილი სადოქტორო სასწავლო კურსი.

კვლევითი კომპონენტი მოიცავს სადისერტაციო ნაშრომის მომზადებას და მის დაცვას.

პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის დოკუმენტის მიხედვით, დისერტაციის დაცვაზე დასაშვებად საჭიროა 30 კრედიტის მოცულობით სასწავლო კომპონენტის სრულად დაკმაყოფილება რაც დადასტურდა აკრედიტაციის ვიზიტის დროსაც. დოქტორანტმა უნდა წარადგინოს 3 სამეცნიერო კვლევითი პროექტი დარგობრივი კომისიის წინაშე, რაც უზრუნველყოფს სადოქტორო ნაშრომზე მუშაობის პროცესის მონიტორინგს, დროულად შენიშვნების და რეკომენდაციების დროულად გაცემას არამხოლოდ სამეცნიერო ხელმძღვანელისაგან, არამედ დარგის წამყვანი ექსპერტებისგან.

დისერტაციის დაცვამდე სტუდენტის მიერ უნდა გამოქვეყნდეს 2 სამეცნიერო პუბლიკაცია საერთაშორისო ჟურნალებში ან საკონფერენციო მასალებში, რომლებსაც აქვთ ISSN კოდი და ჰყავთ სადისერტაციო თემასთან დაკავშირებული საერთაშორისო სარედაქციო საბჭო. აღნიშნული პუბლიკაციებიდან ერთი მაინც უნდა იყოს ისეთ საერთაშორისო ჟურნალში (ან საკონფერენციო მასალებში), რომელიც ინდექსირებულია

Scopus-ის ან Web of Science-ის ბაზებში.
აკადემიური კეთილსინდისიერების პრინციპების დაცვის მიზნით, საჯარო დაცვაზე ნაშრომის წარდგენამდე დოქტორანტი ვალდებულია საკუთარი ნაშრომი ატვირთოს პლაგიატის დეტექციის პროგრამაში (Turnitin). იმ შემთხვევაში თუ ადგილი ექნება გადაცდომებს, სტუდენტს დაეკისრება ეთიკის კოდექსით განსაზღვრული დისციპლინური პასუხისმგებლობა აკადემიური კეთილსინდისიერების პრინციპების დარღვევის გამო, რომლებიც ჭეშმარიტი აკადემიური განათლების განუყოფელი ნაწილი და უნივერსიტეტის ფუნდამენტური ღირებულებაა. სანქცია შეიძლება იყოს როგორც ნაშრომის ხელახლა მომზადება, ასევე სასწავლო კურსში არადამაკმაყოფილებელი ქულის მიღება და/ან სტატუსის შეწყვეტა.

აღსანიშნავია, რომ პროგრამის ჩანაწერის მიხედვით, იმ შემთხვევაში თუ *„დოქტორანტი არ არის „პოლიტიკის მეცნიერების“ სამაგისტრო პროგრამის კურსდამთავრებული და შესაბამისად არ აქვს დარგის, სფეროს ცოდნა, მას ვალდებულება აქვს თავისუფალ მსმენელად დაესწროს სამაგისტრო საფეხურზე სასპეციალიზაციო სასწავლო კურს(ებ)ს“.* აკრედიტაციის ვიზიტის შედეგად გაირკვა, რომ ეს ჩანაწერი სავალდებულო ხასიათის არ არის, ასევე, პროგრამის სტუდენტებმა და კურსდამთავრებულებმა, ისევე, როგორც პროგრამის ხელმძღვანელმა, დაადასტურეს, რომ ეს მოთხოვნა არ არის აუცილებელი შესასრულებლად. შესაბამისად, არასწორი ინტერპრეტაციის თავიდან ასაცილებლად, საჭიროა ამ ჩანაწერის ამოღება პროგრამის აღწერილობიდან.

უსდ-ს მიერ წარდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, დოქტორანტის სამეცნიერო ხელმძღვანელსა და სადისერტაციო თემის სათაურს დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამის ხელმძღვანელის წარდგინებით ამტკიცებს ფაკულტეტის საბჭო დოქტორანტის ჩარიცხვიდან პირველი ორი სემესტრის ვადაში. სადოქტორო თემის სათაურის დაზუსტება შესაძლებელია დოქტორანტურაში სწავლის მთელ პერიოდში, რომელიც მტკიცდება ფაკულტეტის საბჭოს გადაწყვეტილებით. სადოქტორო თემის შეცვლა დასაშვებია სწავლის პირველი ოთხი სემესტრის დასრულებამდე. ასეთ შემთხვევაში დოქტორანტის სამეცნიერო ხელმძღვანელის შუამდგომლობით გადაწყვეტილებას იღებს ფაკულტეტის საბჭო.
პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის შინაარსი, სტრუქტურა და კომპლექსურობა, ძირითადად, შეესაბამება სწავლების საფეხურს. როგორც ხელმისაწვდომი დოკუმენტაციით, ისე აკრედიტაციის ვიზიტის შედეგად დასტურდება პროგრამის შესაბამისობა პოლიტიკის მეცნიერების დოქტორის კვალიფიკაციასთან და უზრუნველყოფს სწავლის შედეგების მიღწევას.
ამავე დროს, გასათვალისწინებელია რამდენიმე მომენტი, კერძოდ, კვლევის მეთოდების სასწავლო კურსის შინაარსობრივი დატვირთვიდან და სასწავლო პროცესში 10 ლექტორის ჩართულობიდან გამომდინარე, საჭიროა უფრო მაღალი კრედიტებით დატვირთვა, ხოლო არსებული სასწავლო კურსი გადანაწილდეს ორ სემესტრზე. პროგრამის მიერ შერჩეული უნივერსიტეტების პოლიტიკის მეცნიერების პროგრამებ მიხედვით, ცალკეა განსაზღვრული რაოდენობრივი კვლევის მეთოდების სასწავლო კურსი, რომლის ფარგლებში სტუდენტები აითვისებენ და დაეუფლებიან მონაცემთა შეგროვებისა და ანალიზის ინოვაციურ და თანამედროვე მიდგომებს.
არჩევითი სასწავლო კურსის გარდა, პროგრამის სასწავლო კომპონენტის შემადგენელ

სასწავლო კურსებს, კერძოდ, „თანამედროვე პოლიტიკის მეცნიერების“ კურსს, არ გააჩნიათ კონკრეტული სემესტრი (ორივე სემესტრშია გათვალისწინებული) ან წინაპირობა. აღნიშნული ასუსტებს პროგრამით სწავლის შედეგების მიღწევის უზრუნველყოფას და საგნებს შორის კონცეპტუალურ ბმას, მათ ერთობლიობას. აღნიშნული ხარვეზის გამოსასწორებლად მიგვაჩნია, რომ ცოდნა-გაცნობიერების ნაწილში პროგრამის სწავლის შედეგის უზრუნველყოფის მიზნით საჭიროა „თანამედროვე პოლიტიკის მეცნიერების“ სასწავლო კურსის გადატანა პროგრამის სასწავლო კომპონენტის სავალდებულო ნაწილად. არჩევით საწავლო კურსებს სჭირდებათ მეტი მრავალფეროვნება, რისი მიღწევაც შესაძლებელია, მაგალითად სასწავლო კურსის „სწავლა-სწავლების თანამედროვე მიდგომების“ დამატების გზით
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების პროცედურა; ○ პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამა და სილაბუსები; ○ პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის თვითშეფასების ანგარიში; ○ ჩატარებული ინტერვიუები პროგრამის შემუშავებაში და განხორციელებაში ჩართულ პირებთან.
რეკომენდაციები: ○ რეკომენდებულია, პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის არჩევითი სასწავლო კურსების ნაწილს დაემატოს სასწავლო კურსის „სწავლა-სწავლების თანამდედროვე მიდგომების შესახებ“, ინოვაციური მიდგომების დემონსტრირების გზით სტუდენტებისთვის და ფართო საზოგადოებისთვის ცოდნის გადაცემის სწავლის შედეგის მეტად ეფექტიანი უზრუნველყოფისათვის; ○ რეკომენდებულია, დეტალურად გაიწეროს სავალდებულო და არჩევითი სასწავლო კურსების თანამიმდევრობა სემესტრების მიხედვით, რათა უზრუნველყოფილი იქნას პროგრამის კურიკულუმში კურსების ერთობლიობა და მათი კონცეფტუალური ბმა; ○ რეკომენდებულია, პროგრამის სასწავლო კომპონენტის სავალდებულო ნაწილს დაემატოს „თანამედროვე პოლიტიკის მეცნიერების“ სასწავლო კურსი, რომელიც ასევე უნდა გახდეს დარგობრივი სემინარის წინაპირობა, რათა სტუდენტებმა სამაგისტრო საფეხურის მომიჯნავე სპეციალობებით დასრულების შემთხვევაში, შეიძინონ შესაბამისი ცოდნა და უნარები იმ აქტუალური საკითხების იდენტიფიცირებისა და კრიტიკული შეფასებისთვის, რომლებიც საჭიროებენ შემდგომ სიღრმისეულ შესწავლას და მეცნიერულ ანალიზს.
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის:
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება ი გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☒ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.3. სასწავლო კურსი

- ძირითადი სფეროს თითოეული სასწავლო კურსის სწავლის შედეგები შეესაბამება პროგრამის სწავლის შედეგებს, ხოლო ყოველი სასწავლო კურსის/საგნის/მოდულის/კონცენტრაციის შინაარსი და კრედიტების რაოდენობა შეესაბამება ამ კურსის სწავლის შედეგებს;
- სილაბუსში მითითებული სასწავლო მასალა დაფუძნებულია სწავლის სფეროს აქტუალურ მიღწევებზე და უზრუნველყოფს პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

როგორც ექსპერტთა ჯგუფის ონლაინ ვიზიტის,ისე შესწავლილი დოკუმენტაციის საფუძველზე დადგინდა, პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში, როგორც სასწავლო, ისე კვლევითი კომპონენტის სწავლის შედეგები ძირითადად შესაბამისობაშია პროგრამის სწავლის შედეგებთან. თითოეული სასწავლო კურსის შინაარსი პასუხობს აკადემიურ მოთხოვნებს, კრედიტების რაოდენობა, უმეტესწილად, შეესაბამება განსაზღვრულ მიზნებს, სწავლების ფორმატს და კურსის სწავლის შედეგებს. სასწავლო კომპონენტის ფარგლებში კურსებს გააჩნიათ კრედიტებით დატვირთვა, დამოუკიდებული და საკონტაქტო საათების გადანაწილება, ადეკვატურია სასწავლო კურსების შინაარსი. სისტემატიურად ხორციელდება სასწავლო კურსების ფარგლებში სწავლების ხარისხის შეფასება სტუდენტების მიერ, რაც იძლევა კურსების შინაარსის, მეთოდოლოგიური მხარის გაუმჯობესების საშუალებას.

სილაბუსში მითითებული მასალა დაფუძნებულია როგორც საკვანძო კლასიკურ, ასევე თანამედროვე წყაროებზე, სამეცნიერო ლიტერატურაზე, რაც უზრუნველყოფს პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას. ძირითადად, სასწავლო მასალა წარმოდგენილ სილაბუსებში დოქტორანტს საშუალებას აძლევს, დაეუფლოს პოლიტიკის მეცნიერების აქტუალური საკითხების შესწავლას და შემდგომ დისციპლინაში არსებული კვლევების და მიღწევების კრიტიკულ გაანალიზების, ასევე კვლევითი პროექტის დამოუკიდებლად დაგეგმვის და განხორციელების უნარებს. პროგრამის ფარგლებში ლიტერატურის განახლება ხდება სისტემატიურად სასწავლო კურსის სპეციფიკის გათვალისწინებით.

საყურადღებოა ის გარემოება, რომ პროგრამის თვითშეფასების ანგარიშში აღნიშნულია B2 დონეზე ინგლისური ენის ცოდნის აუცილებრობა: „აღნიშნული წინაპირობა აუცილებლობას წარმოადგენს, ვინაიდან სადოქტორო საფეხურისა და დარგის სპეფიციკა ითვალისწინებს, რომ სასწავლო და კვლევითი კომპონენტის სრულყოფილად განხორციელება შეუძლებელია მხოლოდ ქართულ ენაზე“. ამასთან დაკავშირებით, დოქტორანტის მიერ შეძენილ კომპეტენციას გააძლიერებს „თანამედროვე პოლიტიკის მეცნიერების“ სავალდებულო და დამატებითი ლიტერატურის გამოყენება არამხოლოდ

ქართულ, არამედ ინგლისურ ენაზე. სწავლის შედეგების უფრო ეფექტიანი უზრუნველყოფის მიზნით, რეკომენდებულია, მეტი აქცენტი გაკეთდეს ნაშრომების სრული ვერსიის სასწავლო პროცესში გამოყენებაზე ყველა საკითხის ან მათ უმეტესობის შემთხვევაში, როგორც „დემოკრატია: ლიბერალური და არალიბერალური“, „იდენტობა და პოლიტიკა“ თემების შემთხვევაში. სასწავლო კურსი „თანამედროვე პოლიტიკის მეცნიერება“ უნდა გახდეს დარგობრივი სემინარის წინაპირობა, რათა სტუდენტებმა სამაგისტრო საფეხურის მომიჯნავე სპეციალობით დასრულების შემთხვევაში, შეიძინონ შესაბამისი ცოდნა და უნარები იმ აქტუალური საკითხების იდენტიფიცირებისა და კრიტიკული შეფასებისთვის, რომლებიც საჭიროებენ შემდგომ სიღრმისეულ შესწავლას და მეცნიერულ ანალიზს.

ხელმისაწვდომი დოკუმენტაციისა და ვიზიტის დროს ჩატარებული ინტერვიუების საფუძველზე ირკვევა, რომ კურსის *“კვლევის მეთოდოლოგია სოციალურ მეცნიერებებში - ემპირიული კვლევის მეთოდები”* სილაბუსში აღნიშნულია სასწავლო კურსის გასავლელად იმ ცოდნის აუცილებლობა, რომელიც შეესაბამება *‘მაგისტრატურის საგანმანათლებლო პროგრამაში შემოთავაზებულ სასწავლო კურსში „კვლევის მეთოდები“ გაწერილ კომპენტენციებს’*. იმ შემთხვევაში, თუ დოქტორანტს შესაბამისი კომპენტენცია არ გააჩნია, მაშინ მან პოლიტიკის მეცნიერების პროგრამის მაგისტრატურის საფეხურზე უნდა გაიაროს ზემოხსენებული კურსი და შემდეგ აირჩიოს სასწავლო კურსი სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამაში. მიგვაჩნია, რომ ეს ჩანაწერი ამოსაღებია სილაბუსიდან, რადგან თუ პროგრამაზე ჩაბარების მსურველ პირს პოლიტიკის მეცნიერების/ კვლევის მეთოდოლოგიის შესაბამისი ცოდნა არ გააჩნია, მისი მიღება აღნიშნულ პროგრამაზე ვერ მოხდება.

მისასალმებელია „კვლევის მეთოდოლოგია სოციალურ მეცნიერებებში“ სასწავლო კურსის ფარგლებში ჩართულ ლექტორთა დივერსიფიკაცია. როგორც აკადემიურ პერსონალთან სესიის ფარგლებში გაირკვა, კურსის ასეთი სტრუქტურის საფუძველია თითოეული საკითხის განხილვა შესაბამისი წამყვანი ექსპერტის მიერ. ამავე დროს, მიგვაჩნია, რომ ნაცვლად 10 ლექტორისა, კურსის ეფექტიანი წარმართვისათვის, სტუდენტებსა და ლექტორს შორის უკეთესი კომუნიკაციისათვის და სტუდენტთა პროგრესის ადეკვატური შეფასებისათვის, საჭიროა ლექტორების რაოდენობის შემცირება. გარდა ამისა, საჭიროა აღნიშნული სასწავლო კურსის 2 ნაწილად გაყოფა სასწავლო კურსებადსოციალური მეცნიერებების თვისებრივი მეთოდები და რაოდენობრივი მეთოდები , რათა დოქტორანტმა საფუძვლიანად აითვისოს მისთვის რელევენტური/საინტერესო საკითხების გაანალიზების განსხვავებული მეთოდოლოგიური მიდგომები, რომელთა გამოყენებასაც შეძლებს სადოქტორო დისერტაციის წერის პროცესში.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამა და სილაბუსები;
- პროგრამის თვითშეფასების ანგარიში;
- ინტერვიუები სააკრედიტაციო ვიზიტის ფარგლებში;
- პროგრამის კურიკულუმის რუკა;
- პროფესორის ასისტენტობის შეფასების უწყისი;

- დოქტორანტურის დებულება - სოციალურ და პოლიტიკის მეცნიერებათა ფაკულტეტი.

რეკომენდაციები:

- რეკომენდებულია, "კვლევის მეთოდოლოგია სოციალურ მეცნიერებებში - ემპირიული კვლევის მეთოდები" სასწავლო კურსის ორ ნაწილად გაყოფა - სასწავლო კურსებად „სოციალური მეცნიერებების მეთოდოლოგიის საფუძვლები" და „რაოდენობრივი მეთოდები", რათა დოქტორანტმა საფუძვლიანაად აითვისოს მისთვის რელევენტური/საინტერესო საკითხების გაანალიზების განსხვავებული მეთოდოლოგიური მიდგომები, რომელთა გამოყენებასაც შეძლებს სადოქტორო დისერტაციის წერის პროცესში.

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- სასურველია, დაზუსტდეს „დარგობრივი სემინარის" ფარგლებში ცოდნის დასაბუთებულად და გარკვევით გადმოცემის შეფასების რუბრიკები;
- სასურველია "კვლევის მეთოდოლოგია სოციალურ მეცნიერებებში - ემპირიული კვლევის მეთოდები" სასწავლო კურსის სილაბუსიდან ჩანაწერის ამოღება პოლიტიკის მეცნიერების პროგრამის მაგისტრატურის საფეხურზე კვლევის მეთოდების სასწავლო კურსის გავლის აუცილებლობის შესახებ, რათა მოხდეს იმ შემთხვევის გათვალისწინება, თუ დოქტორანტს არ გააჩნია შესაბამისი ცოდნა;
- „თანამედროვე პოლიტიკის მეცნიერების" სასწავლო კურსის ფარგლებში გათვალისწინებული სწავლის შედეგების უზრუნველყოფის მიზნით, სასურველია მეტი ორიგინალური ნაშრომის სასწავლო პროცესში ინტეგრირება.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

შეფასება

ი გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☒ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.4 პრაქტიკული, სამეცნიერო/კვლევითი/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო და

ტრანსფერული უნარების განვითარება
პროგრამა უზრუნველყოფს, სწავლის შედეგების შესაბამისად, სტუდენტთა პრაქტიკული, სამეცნიერო/კვლევითი/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო და ტრანსფერული უნარების განვითარებას და/ან მათ კვლევით პროექტებში ჩართვას.
აღწერა და შეფასება **სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი** წარმოდგენილი მასალებიდან და ინტერვიუებიდან ირკვევა, რომ ს(ს)იპ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში პოლიტოლოგიის სადოქტორო პროგრამა საფეხურისა და სწავლის შედეგების შესაბამისად მიმართულია სტუდენტთა პრაქტიკული, სამეცნიერო და ტრანსფერული უნარების ჩამოყალიბებისკენ. ყოველივე კარგად ჩანს სასწავლო კურსებსა და მისი სწავლების მეთოდებში. სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის კვლევითი კომპონენტი (მათ შორის სამეცნიერო კვლევითი პროექტი 1, სამეცნიერო კვლევითი პროექტი 2) მიზანმიმართულია სამეცნიერო/კვლევითი უნარების განვითარებისკენ. რაც შეეხება, სასწავლო კურსებს - პროფესორის ასისტენტობა და დარგობრივი სემინარი მნიშვნელოვანია პრაქტიკული უნარების განვითარების თვალსაზრისით, კვლევის მეთოდოლოგია სოციალურ მეცნიერებებში - ემპირიული კვლევის მეთოდების სასწავლო კურსი ხელს უწყობს პრაქტიკული/სამეცნიერო უნარების ფორმირებას, ხოლო თანამედროვე პოლიტიკური მეცნიერების სავალდებულო სასწავლო კურსი - სამეცნიერო უნარების ჩამოყალიბებას. სადოქტორო პროგრამის სტუდენტებისა და კურსდამთავრებულების მონაწილეობა სამეცნიერო კონფერენციებსა და მათ მიერ შექმნილი სამეცნიერო ნაშრომების რაოდენობა (რაც თვითშეფასების რაოდენობრივ მაჩვენებლებშია ასახული) ნამდვილად იძლევა იმის თქმის საფუძველს, რომ პროგრამა ზრუნავს სტუდენტთა კვლევითი და ანალიტიკური, პრაქტიკული და შემოქმედებითი უნარების განვითარებაზე. ასევე, საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტების/კურსდამთავრებულების მოქმედი დასაქმების სფერო შეესაბამება დარგის სპეციფიკას. აღსანიშნავია, რომ ფაკულტეტი ახორციელებს სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციებს (ყოველსემესტრულად), ასევე თსუ აორგანიზებს საუნივერსიტეტო სტუდენტურ კონფერენციებს; ფაკულტეტი ატარებს ყოველწლიურ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციას „სივრცე, საზოგადოება და პოლიტიკა“. აღსანიშნავია ისიც, რომ სტუდენტებს აქვთ შესაძლებლობა თავიანთი სამეცნიერო სტატიები გამოაქვეყნონ მოქმედ დარგობრივ 2 სამეცნიერო ჟურნალში; „ახალგაზრდა მკვლევართა ჟურნალი“ და „გარემო და საზოგადოება“. წინამდებარე საგანმანათლებლო პროგრამის ძლიერ მხარეს წარმოადგენს ისიც, რომ პროგრამის სტუდენტები საბაკალავრო და სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამებზე პოლიტიკის მეცნიერება სასემინარო მუშაობის ხელმძღვანელები არიან, რაც მათ პრაქტიკულ და ტრანსფერულ უნარებს მნიშვნელოვნად ეხმარება და უზრუნველყოფს მათ სამომავლო დასაქმების შესაძლებლობას პროგრამის მიზნებისა და სწავლის შედეგებიდან გამომდინარე.
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ საგანმანათლებლო პროგრამა; ○ სასწავლო კურსების სილაბუსები;

○ ინფორმაცია სტუდენტთა ჩართულობის შესახებ სამეცნიერო კონფერენციებში.
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის:
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში): ○ *საუკეთესო პრაქტიკად* მიგვაჩნია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ელექტრონული სტუდენტური სამეცნიერო ჟურნალის მაღალი ხარისხი და წვლილი პოლიტიკის მეცნიერების დარგის განვითარებაში.
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება ი გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.5 სწავლება-სწავლის მეთოდები
პროგრამა ხორციელდება სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლება-სწავლის მეთოდების გამოყენებით. სწავლება-სწავლის მეთოდები შეესაბამება სწავლების საფეხურს, კურსის შინაარსს, სწავლის შედეგებს და უზრუნველყოფს მათ მიღწევას.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი სააკრედიტაციოდ წარმოდგენილი პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის სწავლებისათვის გამოიყენება ისეთი მეთოდები და აქტივობები, როგორიცაა ვერბალური (მონოლოგი, დიალოგი); დემონსტრირების მეთოდი; ჯგუფური მუშაობის მეთოდი; ინდუქციური და დედუქციური მეთოდები; დისკუსია/დებატები; შემთხვევის შესწავლა; პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება; ელექტრონული სწავლების მეთოდები; აღნიშნული სწავლა-სწავლების მეთოდები შეესაბამება სადოქტორო საგანმანათლებლო საფეხურსა და დარგის სპეციფიკას. თითოეულ სასწავლო კურსში გამოყენებული

სწავლების მეთოდი ებმის სასწავლო კურსის შინაარს და, ამდენად, პროგრამის ძირითადი სწავლა-სწავლების მეთოდები შეესაბამება პროგრამის მიზნებს, სწავლის შედეგებსა და სწავლების შინაარსს. მაგალითად, პრობლემაზე ორიენტირებული სწავლება შესაძლოა, გამოიყენებოდეს აღნიშნული სწავლის შედეგის მიღწევაში: „კრიტიკულად აანალიზებს და აფასებს პოლიტიკის მეცნიერების დარგში არსებულ დარგობრივ ლიტერატურასა და კომპლექსურ, წინააღმდეგობრივ იდეებს"; ინდუქციური/დედუქციური მეთოდების გამოყენებით კი კურსდამთავრებულს შეეძლება შეაფასოს და შეაჯამოს პოლიტიკის მეცნიერების დარგში არსებულ პროფესიული/აკადემიური ნაშრომები, მათ შორის ადგილობრივ და საერთაშორისო სემინარებსა და კონფერენციებში მონაწილეობისას; ამდენად, მოცემული საგანმანათლებლო პროგრამაში არსებული სწავლა-სწავლების მეთოდები მოქნილია და ითვალისწინებს სტუდენტის ინდივიდუალურ საჭიროებებს. ასევე შეესაბამება საგანმანათლებლო საფეხურს, სწავლების შინაარსსა და უზრუნველყოფს სწავლის შედეგების მიღწევადობას. ამავე დროს, სასურველია პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლის მეთოდის (PBL) პრაქტიკაში მეტად ინტეგრირება პროგრამის სასწავლო კომპონენტის ფარგლებში. ასევე, საჭიროა დაზუსტდეს სწავლება-სწავლის მეთოდების გამოყენება „დარგობრივი სემინარის" სავალდებულო სასწავლო კომპონენტში, კერძოდ, ჯგუფური მუშაობის მეთოდის გამოყენება; Inquiry-based Learning (IBL) მეთოდის გამოყენება (PBL) მეთოდთან კომბინირებით, რაც ხელს შეუწყობს დოქტორანტის მიერ დამოუკიდებლად, ავტონომიურობის მაღალი ხარისხით, დაგეგმოს და განახორციელოს კვლევითი პროექტები; პროგრამის სწავლება-სწავლის მეთოდების ჩამონათვალში ისეთი მეთოდების დამატება, როგორიცაა პრაქტიკული მეთოდი და თანამშრომლობითი სწავლება.
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ საგანმანათლებლო პროგრამა (დანართი 1); ○ ინტერვიუს შედეგები; ○ სასწავლო კურსის სილაბუსები
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის ○ სასურველია, დაზუსტდეს სწავლება-სწავლის მეთოდების გამოყენება „დარგობრივი სემინარის" სავალდებულო სასწავლო კომპონენტში, კერძოდ, ჯგუფური მუშაობის მეთოდის გამოყენება; ○ სასურველია პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლის მეთოდის (PBL) პრაქტიკაში მეტად ინტეგრირება პროგრამის სასწავლო კომპონენტის ფარგლებში, Inquiry-based Learning (IBL) მეთოდის გამოყენება პრობლემაზე დაფუზნებული სწავლის (PBL) მეთოდთან კომბინირებით ხელს შეუწყობს დოქტორანტის მიერ დამოუკიდებლად, ავტონომიურობის მაღალი ხარისხით, დაგეგმოს და განახორციელოს კვლევითი პროექტები; ○ სასურველია პროგრამის სწავლება-სწავლის მეთოდების ჩამონათვალში ისეთი მეთოდების დამატება, როგორიცაა პრაქტიკული მეთოდი და თანამშრომლობითი სწავლება.
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

შეფასება

ი გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.6. სტუდენტების შეფასება

სტუდენტების შეფასება ხორციელდება დადგენილი პროცედურების მიხედვით, გამჭვირვალეა და კანონმდებლობასთან შესაბამისი.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

თსუ-ში ექსპერტთა მიერ ონლაინ შეხვედრების ჩატარებისა და შესაბამისი დოკუმენტაციის გაცნობის შედეგად გამოიკვეთა, რომ სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის სილაბუსებში მოცემული შეფასების ფორმები და კრიტერიუმები არის საჯარო, ღია და ხელმისაწვდომი დოქტორანტებისათვის. სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებისას სტუდენტის სწავლის შედეგის მიღწევის დონე ფასდება, უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესის შესახებ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვრის N3 ბრძანებით დამტკიცებული შეფასების სისტემის შესაბამისად. შეფასება მოიცავს შეფასების ფორმებს - შუალედურ და დასკვნით შეფასებას, რომელთა ჯამი წარმოადგენს საბოლოო შეფასებას (100 ქულა). შეფასების კრიტერიუმების შესახებ პროგრამის სტუდენტებს მიეწოდებათ სემესტრის დასაწყისშივე. თითოეულ სასწავლო კურსში შეფასება მორგებულია სწავლების შინაარსსა და ითვალისწინებს მოცემული კურსის სპეციფიკას. პროგრამის სილაბუსებში გაწერილია შეფასების ის ფორმები და მეთოდები, რომლებიც სწავლის მეთოდებთან ერთად ითვალისწინებს კურსის სწავლის შედეგების მიღწევას. ელექტრონული სწავლების პლატფორმა e-learning.tsu.ge ასევე საშუალებას აძლევს სტუდენტს ინდივიდუალურად გაეცნოს შეფასების შედეგებს. აღნიშნული ელექტრონული პლათფორმა უზრუნველყოფს მაქსიმალურ ინფორმირებულობას მიღწეული შედეგების შესახებ. ხაზგასასმელია, რომ მოცემული სასწავლო პროგრამის სილაბუსებში წარმოდგენილია სტუდენტთა შეფასების მრავალფეროვანი მეთოდები, რომლებიც უზრუნველყოფენ პროგრმით გაწერილი სწავლის შედეგების ეფექტიანად მიღწევას. კერძოდ, სასწავლო კურსის მეთოდები მოიცავს შემდეგ კომპონენტებს: დისკუსიაში მონაწილეობას, სასემინარო წერითი სამუშაოებს, საშინაო (პრაქტიკული) დავალებებს, ზეპირი პრეზენტაციებს, ასევე ზეპირი ან/და წერითი გამოცდის ჩატარებას. შეფასების

თითოეული ფორმისთვის დადგენილია მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი. გამოყენებული შეფასების სისტემა მოიცავს შეფასების ადეკვატურ ფორმებს, კომ-პონენტებსა და მეთოდებს, რომლებიც მიმართულია სწავლის შედეგების მიღწევისაკენ. ამსთანავე, პროგრამის გაუმჯობესების მიზნით, ყოველწლიურად პროგრამის სამეცნიერო პერსონალის მიერ რეგულარულად ხორციელდება შეფასების შედეგების ანალიზი.

სწავლების დამამთავრებელ ეტაპზე სტუდენტი წარადგენს სადისერტაციო ნაშრომს. დაცვის კომისიის წევრების მიერ დისერტაციის შეფასება ხდება კონფიდენციალურად, ასქულიანი სისტემით. დისერტაციის საბოლოო შეფასებისათვის სადისერტაციო ნაშრომის დაცვის კომისიას გამოყავს ქულათა საშუალო არითმეტიკული.

როგორც ონლაინ-ვიზიტისას გამოიკვეთა, სტუდენტები გარდა აღნიშნული შეფასების სისტემისა, ასევე კარგად იცნობენ ნაშრომის აკადემიური კუთხით გაფორმებისა და პლაგიატის პროგრამაში მოცემული ნაშრომის შემოწმების წესებსაც.

ვიზიტის განმავლობაში, სტუდენტებთან ინტერვიუს დროს გამოიკვეთა, რომ რეგულარულად ხორციელდება მათი ინფორმირება უნივერსიტეტში მოქმედი შეფასების სისტემისა და შეფასებასთან დაკავშირებით მოქმედი და ახალი რეგულაციების შესახებ. ამასთანავე, სტუდენტები რეგულარულად იღებენ უკუგებას ლექტორების მხრიდან სწავლის შედეგებთან და მიღებულ შეფასებებთან დაკავშირებით, რაც საშუალებას აძლევთ, გააუმჯობესონ სწავლის შედეგები. როგორც სტუდენტებთან და კურსდამთავრებულებთან ინტერვიუს პროცესში გამოიკვეთა, სტუდენტები ასევე კარგად იცნობენ მოქმედ სააპელაციო სისტემას. აღნიშნული საშუალებას აძლევს სტუდენტებს, საჭიროების შემთხვევაში, გაასაჩივრონ შეფასების შედეგები. გასაჩივრების შემთხვევაში თსუ-ს მხრიდან ხორციელდება სტუდენტის კოკნრეტული აქტივობის ხელახალი შეფასება ჯერ მოცემული საგნის ლექტორთან, ხოლო შემდგომი საჩივრის შემთხვევაში - სააპელაციო კომიტეტთან (ლექტორთა საბჭო).

აქვე ხაზგასასმელია, რომ ონლაინ ვიზიტმა და შესაბამისი დოკუმენტაციის გაცნობამ დაგვანახა, რომ შეფასების არსებული სისტემა კარგადაა ცნობილი შემფასებლებისათვისაც. აკადემიური და მოწვეული პერსონალისათვის პროგრამის ფარგლებში შეფასების სისტემის თაობაზე ხდება ამომწურავი ინფორმაციის მიწოდება სხვადასხვა მექანიზმით. კერძოდ, თსუ-ს ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური რეგულარული ონლაინ-კონსულტაციების მეშვეობით აცნობს აკადემიურ პერსონალს უნივერსიტეტში მოქმედი შეფასების მექანიზმებს. მოცემული მიმართულებით, ასევე პერიოდულად ტარდება ვიდეო-ტერინინგები, რომლის მეშვეობითაც ხდება შეფასების სისტემის გაცნობა შემფასებლებისათვის. გარდა უნივერსიტეტის ხარისხის სამსახურისა, ასევე ფაკულტეტის ხარისხის სამსახურის წარმომადგენლები ატარებენ რეგულარულ კონსულტაციებს აკადემიურ პერსონალთან, განსაკუთრებით მოწვეულ პერსონალს დეტალურად ეცნობა არსებული გაიდლაინები ელექტრონული შეფასების სისტემისა და შეფასების მექანიზმებთან დაკავშირებული ახალი სტანდარტებისა და წესების შესახებ.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- თვითშეფასების ანგარიში;
- საგანმანათლებლო პროგრამა;
- ინტერვიუს შედეგები აკადემიურ პერსონალთან, სტუდენტებთან და კურსდამთავრებულებთან;
- სასწავლო კურსის სილაბუსები;

○ ელექტრონული სწავლების პლათფორმა “e-learning” (e-learning.tsu.ge). ○ დადგენილება №100/2019 - სსიპ „ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის“ საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების პროცედურის დამტკიცების შესახებ; ○ ტრეინინგების კალენდარი (https://tsu.ge/ka/quality-assurance/page/%E1%83%A2%E1%83%A0%E1%83%94%E1%83%9C%E1%83%98%E1%83%9C%E1%83%92%E1%83%94%E1%83%91%E1%83%98%E1%83%A1-%E1%83%99%E1%83%90%E1%83%9A%E1%83%94%E1%83%9C%E1%83%93%E1%83%90%E1%83%A0%E1%83%98); ○ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვრის N3 ბრძანება; ○ სადოქტორო ნაშრომები;
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება ი გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება,		☒		

პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა				

3. სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა

პროგრამა უზრუნველყოფს სტუდენტზე ორიენტირებული გარემოს შექმნას, შესაბამისი სერვისების შეთავაზებით; ხელს უწყობს სტუდენტების მაქსიმალურ ინფორმირებას, ახორციელებს მრავალფეროვან ღონისძიებებს და ხელს უწყობს სტუდენტების ჩართულობას ადგილობრივ და/ან საერთაშორისო პროექტებში.

3.1 სტუდენტთა საკონსულტაციო მომსახურება
სტუდენტი იღებს სასწავლო პროცესის დაგეგმვაზე, აკადემიური მიღწევების გაუმჯობესებაზე, დასაქმებაზე სათანადო კონსულტაციას და კარიერულ განვითარებასთან დაკავშირებით მხარდაჭერას.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი ონლაინ-ვიზიტის ჩატარების და შესაბამისი დოკუმენტაციის გაცნობის შედეგად დადგინდა, რომ სტუდენტები მოცემული პროგრამის ფარგლებში იღებენ ყველა იმ საჭირო დახმარებასა და კონსულტაციას, რომელიც აუცილებელია სასწავლო პროცესის დასაგეგმად და განსახორციელებლად. მოცემულ პროცესში სტუდენტებს დახმარებას უწევენ პროგრამის განმახორციელებელი პერსონალი, ფაკულტეტზე არსებული სასწავლო პროცესის მართვის სამსახური და ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური, რომლებიც ერთობლივად უზრუნველყოფენ სტუდენტისა და კურსდამთავრებულისათვის ამომწურავი ინფორმაციის მიწოდებას როგორც უშუალოდ სწავლის პროცესთან დაკავშირებით, ასევე მათი შემდგომი პროფესიული ზრდის შესაძლებლობების თაობაზეც. კონსულტაციები იმართება პროგრამაზე ჩარიცხვიდან პირველივე კვირაში, რომლის მეშვეობითაც სტუდენტებს მიეწოდებათ ამომწურავი ინფორმაცია სასწავლო პროცესისა და მასთან დაკავშირებული საუნივერსიტეტო სერვისების შესახებ. ფაკულტეტზე აქტიურად მოქმედებს ასევე სტუდენტთა მომსახურეობის ცენტრი, რომელიც უზრუნველყოფს სტუდენტთა სათანადო კონსულტაციას. ამასთანავე, სტუდენტებს საშუალება აქვთ, აკადემიური პერსონალისგან სილაბუსით გაწერილ ინდივიდუალურ საკონსულტაციო საათებში მიიღონ ყველა საჭირო დახმარება და ინფორმაცია. კონსულტაციისთვის გამოიყენება ინდივიდუალური შეხვედრები, ელ-ფოსტა, ელექტრონული სასწავლო პორტალი LMS-ი და ოფიციალური სოციალური ქსელები. აქვე ხაზგასასმელია, რომ დოქტორანტებთან მუშაობს სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების სამსახურის უფროსი სპეციალისტი, რომელიც რეგულარულად აწვდის მათ ინფორმაციას უნივერსიტეტში მიმდინარე პროგრამების, პროექტების შესახებ და ასევე, უწევს კონსულტაციას სასწავლო პროცესის თაობაზე.

სტუდენტები ასევე აქტიურად არიან ჩართულნი თვითშფასების პროცესში. მონაწილეობენ როგორც სემესტრულ გამოკითხვებში, რომლითაც აფასებენ სხვადასხვა სასწავლო კურსებს, ასევე წელიწადში ერთხელ მონაწილეობენ საერთო კმაყოფილების კვლევის პროცესში. თსუ-ს ცენტრალური ხარისხის სამსახური ასევე ატარებს ყოველკვირეულ საკონსულტაციო შეხვედრებს სტუდენტებთან. ასევე ინდივიდუალურად ხდება ანონიმური გამოკითხვის ფორმის დაცვით სტუდენტთა გამოკითხვა თავად კურსის ლექტორის მიერ.

უნივერსიტეტში მოქმედი ელექტრონული სასწავლო პორტალის ადმინისტრირების სისტემის (admin.lms.tsu.ge) მეშვეობით სტუდენტი ერთვება უნივერსიტეტის შიდა საინფორმაციო სივრცეში. ამასთანავე მოცემულ პორტალზე სტუდენტები რეგისტრირდებიან და ირჩევენ სასწავლო კურსებს. აღსანიშნავია, რომ სტუდენტების ინფორმირების მიზნით ეფექტურად გამოიყენება ოფიციალური ელექტრონული ფოსტა, სატელეფონო კომუნიკაცია, სოციალურ ქსელებში შექმნილი ოფიციალური ჯგუფები და უნივერსიტეტის ოფიციალური ელექტრონული გვერდი.

ასევე, სადოქტორო პროგრამის სტუდენტებს საკომუნიკაციო სისტემის მეშვეობით მიეწოდებათ მაქსიმალურად დეტალური ინფორმაცია ჩატარებული, მიმდინარე და დაგეგმილი კონფერენციების, კვლევითი პროექტებისა და გრანტების თაობაზე. თსუ-ს საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის მიერ მართული თსუ-ს ოფიციალურ ვებ-გვერდზე რეგულარულად ვრცელდება ინფორმაცია სტუდენთა გაცვლით პროექტებში მონაწილეობის შესაძლებლობის თაობაზე. აქტიური კომუნიკაციის შედეგად, პროგრამის სტუდენტები და კურსდამთავრებულები ჩართულნი იქნენ სხვადასხვა სახის აფაკულტეტო კვლევით და საგრანტო პროექტებში (მაგალითად მოცემული პროგრამის სტუდენტები და კურსდამთავრებულები როგორც აკადემიურ პერსონალთან ერთად, ასევე დამოუკიდებლად ჩართულნი იყვნენ სხვადასხვა სახის კვლევითი პროექტებში, კერძოდ: რუსთაველის ფონდის დაფინანსებით განხორციელებული პროექტი „საქართველოს დამფუძნებელი კრება: ქართული პარლამენტარიზმის გამოცდილება“ (2019), კვლევითი პროექტი „საქართველოს 1921 წლის კონსტიტუცია: შემუშავება, მიღება, სახელმწიფო მოწყობის კონცეფცია“(2021).

დოქტორანტები ასევე ამზადებდნენ სტატიებს აკადემიურ პერსონალთან ერთად სტუდენტთა ჟურნალ სოციალურ მეცნიერებებში გამოსაქვეყნებლად და მონაწილეობდნენ საუნივერსიტეტო კონფერენციებში (სტუდენტები იყვნენ 2017-2020 წლებში ჩატარებული საუნივერსიტეტო კონფერენციების მონაწილეები)).

აღსანიშნავია, რომ ფაკულტეტზე მოქმედი სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების სამსახური მნიშვნელოვან მხარდაჭერას უცხადებს სტუდენტებს მოცემული მიმართულებით. აღსანიშნავია, რომ ფაკულტეტზე შექმნილია კრედიტების აღიარების კომისია, რომელიც თსუ კრედიტების აღიარების მიზნით ადგენს სტუდენტის მიერ უმაღლესი განათლების იმავე საფეხურის სხვა საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში მიღწეული სწავლის შედეგების შესაბამის უმაღლეს საგანმანათლებლო პროგრამასთან თავსებადობას. ამასთანავე მოცემული პროგრამის ფარგლებში შესაძლებელია, მოხდეს უცხოეთში მოსმენილი სასწავლო კურსების აღიარებაც. ამასთანავე, უნივერსიტეტი საშუალებას აძლევს პროგრამის გამორჩეულ სტუდენტებსა და კურსდამთავრებულებს, დასაქმდნენ ან/და სტაჟირება გაიარონ იმ კვლევით ცენტრებში, რომლებთანაც მჭიდროდ თანამშრომლობს უნივერსიტეტი, კერძოდ:

საქართველოს პარლამენტის კვლევითი ცენტრი, პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი, საქართველოს არაფორმალური განათლების ინსტიტუტი და სხვა. მოცემული კუთხით სტუდენტთა მხარდაჭერის მიზნით თსუ-ში მოქმედებს კარიერული ზრდისა და განვითარების ცენტრი, რომელიც პერიოდულად გეგმავს ტრენინგებსა და სემინარებსსტუდენტთა პროფესიული და კარიერული მხარდაჭერის მიზნით.
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ თვითშეფასების ანგარიში; ○ საგანმანათლებლო პროგრამა; ○ ინტერვიუს შედეგები აკადემიურ პერსონალთან, სტუდენტებთან და კურსდამთავრებულებთან; ○ სასწავლო კურსის სილაბუსები; ○ ელექტრონული სასწავლო პორტალის ადმინისტრირების სისტემა (admin.lms.tsu.ge) ○ თანამშრომლობის მემორანდუმები; ○ სამეცნიერო აქტივობების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია (კონფერენციები, გრანტები, კვლევითი პროექტები); ○ სტუდენტთა ჟურნალი სოციალურ მეცნიერებებში; ○ სტუდენტთა გამოკითხვის შედეგები; ○ ფაკულტეტის სამეცნიერო მუშაობის ანგარიში.
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის:
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში): ○ *საუკეთესო პრაქტიკად* მიგვაჩნია დოქტორანტთა კვლევითი საქმიანობის დაფინანსების მექანიზმები როგორც უნივერსიტეტის, ისე ფაკულტეტის მხრიდან.
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება ი გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

3.2 მაგისტრანტთა და დოქტორანტთა ხელმძღვანელობა
მაგისტრანტებსა და დოქტორანტებს ჰყავთ კვალიფიციური ხელმძღვანელი.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ წარმოდგენილი დოკუმენტაციით, სასწავლო კურსების სილაბუსებზე დაყრდნობით, აკადემიურ პერსონალთან, პროგრამის სტუდენტებთან და კურსდამთავრებულებთან გასაუბრების საფუძველზე შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ მოცემულ პროგრამას ემსახურება მაღალკვალიფიციური კადრები, რომლებიც უზრუნველყოფენ სამომავლოდ სტუდენტთან სადოქტორო საფეხურზე კვლევითი საქმიანობის წარმოებას და მათთვის დახმარების გაწევას საერთაშორისო პუბლიკაციების მომზადებასა თუ კვლევითი გრანტების მოპოვების პროცესში. როგორც პროგრამის სტუდენტებთან ინტერვიუს დროს გამოიკვეთა, ფაკულტეტი სტუდენტს აძლევს საშუალებას კვლევითი საქმიანობის დაგეგმვისა და სადისერტაციო ნაშრომის მომზადების პროცესში რეგულარული კონსულტაციები მიიღოს როგორც ხელმძღვანელისგან ისე სხვა აკადემიური პერსონალისგანაც. სტუდენტებს აქვთ შესაძლებლობა საჭიროების შემთხვევაში აიყვანონ თანახელმძღვანელიც. დოქტორანტებს სასწავლო პროცესის განმავლობაში სისტემატური შეხვედრები აქვთ როგორც ნაშრომის ხელმძღვანელთან, ისე პროგრამის ხელმძღვანელებთან. ყოველ სემესტრში სტუდენტი ვალდებულია წარადგინოს მოკლე ანგარიში განხორციელებული აქტივობების და სადისერტაციო კვლევის მდგომარეობის შესახებ, რასაც მოსდევს სამეცნიერო ხელმძღვანელისა და პროგრამის ხელმძღვანელების უკუგება. თითოეული დოქტორანტი პროგრამის ხელმძღვანელთან ერთად შეიმუშავებს ინდივიდუალურ სასწავლო გეგმას. ფოკუს-ჯგუფებთან ინტერვიუს შედეგად ასევე გამოიკვეთა, რომ აკადემიური პერსონალი მაქსიმალურად უზრუნველყოფს სტუდენტთან სადოქტორო საფეხურზე შესაბამისი სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის წარმოებას და მათთვის დახმარების გაწევას საერთაშორისო პუბლიკაციების მომზადებასა თუ კვლევითი გრანტების მოპოვების პროცესში.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- აკადემიური პერსონალის პირადი საქმეები;
- საგანმანათლებლო პროგრამა;
- პროგრამის თვითშეფასების ანგარიში;
- ინტერვიუ სტუდენტებთან და კურსდამთავრებულებთან;
- ინტერვიუ პროგრამის აკადემიურ პერსონალთან;
- ინტერვიუ თვითშფასების ჯგუფთან;
- სადოქტორო ნაშრომები;
- დოქტორანტურის მინიმალური სტანდარტის დამტკიცების შესახებ აკადემიური საბჭოს დადგენილება;

○ სტუდენტთა გამოკითხვის შედეგები.
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება ი გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა	☒			

4. სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა

ადამიანური, მატერიალური, საინფორმაციო და ფინანსური რესურსები უზრუნველყოფს პროგრამის მდგრად, სტაბილურ, ეფექტიან და ეფექტურ ფუნქციონირებას და განსაზღვრული მიზნების მიღწევას.

4.1 ადამიანური რესურსი
➢ პროგრამას ახორციელებენ შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე პირები, რომლებსაც აქვთ პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების გამომუშავებისათვის აუცილებელი კომპეტენცია;

- პროგრამის განმახორციელებელი აკადემიური/სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის რაოდენობა და დატვირთვა უზრუნველყოფს საგანმანათლებლო პროგრამით განსაზღვრული სასწავლო პროცესის წარმართვას და ასევე, სამეცნიერო-კვლევითი/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო საქმიანობისა და სხვა მათზე დაკისრებული ფუნქციების ჯეროვან შესრულებას. აკადემიურ და მოწვეულ პერსონალს შორის ბალანსი უზრუნველყოფს პროგრამის მდგრადობას;
- პროგრამის ხელმძღვანელს გააჩნია პროგრამის შემუშავებისათვის აუცილებელი ცოდნა და გამოცდილება და უშუალოდაა ჩართული პროგრამის განხორციელებაში;
- პროგრამის სტუდენტები, უსდ-ის მიერ უზრუნველყოფილები არიან სათანადო რაოდენობისა და შესაბამისი კომპეტენციის მქონე ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალით.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

თსუ პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის აკადემიური/მოწვეული პერსონალის რაოდენობა და მათი თანაფარდობა სტუდენტთა რაოდენობის ადეკვატურია. ის სრულად შეესაბამება როგორც საქართველოს მოქმედ კანონს (მათ შორის კანონს „უმაღლესი განათლების შესახებ“), ისე თსუ-ს შიდა რეგულაციებს. აკადემიური პერსონალის კვალიფიკაცია ასევე შესაბამისობაშია საქართველოს კანონმდებლობასა და თსუ-ს შიდა სტანდარტებთან, რაც დასტურდება ბოლო 5 წლის განმავლობაში მათი აკადემიური/სამეცნიერო მოღვაწეობით. პროგრამის აკადემიური პერსონალის სამეცნიერო აქტივობა მოიცავს, როგორც საერთაშორისო რეფერირებად სამეცნიერო ჟურნალებში გამოქვეყნებულ სამეცნიერო სტატიებს, ისე მონოგრაფიების, სახელმძღვანელოებისა და სამეცნიერო კონფერენციაში მონაწილეობის კომპონენტებს. ამდენად, მათი სამეცნიერო კვალიფიკაცია პროგრამის განხორციელებისთვის საჭირო ცოდნის ადეკვატურია და მიჰყვება შესაბამისი უნარისა და კომპეტენციის მქონე აკადემიური პერსონალის სტანდარტს.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციით ჩანს, რომ აკადემიური პერსონალის დატვირთვა თსუ-ს მიერ შემუშავებული შიდა რეგულაციის შესაბამისია. რაც როგორც სასწავლო, ისე სამეცნიერო აქტივობების განხორციელება და დაკისრებული ფუნქციების (მათ შორის სამეცნიერო ხელმძღვანელობის) ჯეროვნად შესრულების საშუალებას იძლევა. ინტერვიუებიდან ასევე ირკვევა, რომ როგორც აკადემიური, ისე მოწვეული პერსონალი აქტიურადაა ჩართული სტუდენტთა კონსულტირებაში.

იქიდან გამომდინარე, რომ როგორც სამაგისტრო, ისე სადოქტორო პროგრამებში ჩართული აკადემიური პერსონალი უმეტესწილად იდენტურია, სასურველია, მათი დატვირთვის სქემის ისე დაგეგმვა, რომ საკმარისი დრო უზრუნველყოფილი იქნას პროგრამის სტუდენტების კვლევითი ნაშრომების/დისერტაციების ხელმძღვანელობისათვის. თვითშეფასების ანგარიშიდან ირკვევა, რომ სტუდენტების/ხელმძღვანელების თანაფარდობაა 14/6.

პროგრამაში ჩართული აკადემიური პერსონალის რაოდენობაა - 13 (თუმცა, ცალკეულ დოქტორანტებს ჰყავთ სხვა თანახელმძღვანელები). რაც შეეხება აქტიურ სტუდენტთა რაოდენობას, ის 2020-2021 სასწავლო წელს შეადგენს 14. ამდენად. საგანმანათლებლო პროგრამა მდგრადია.

პროგრამის ხელმძღვანელთან გასაუბრების შედეგად ირკვევა, რომ იგი აქტიურადაა ჩართული პროგრამის შემუშავებასა და განხორციელებაში. თითოეულ საკითხთან

დაკავშირებით ფლობს ამომწურავ ინფორმაციას და მისი კვალიფიკაცია სრულიად შეესაბამება პროგრამის ხელმძღვანელისთვის საჭირო მოთხოვნებს.

უსდ-ში მოქმედებს საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამების განსახორციელებლად მოწვეული პერსონალის შერჩევის წესი, რომლის მხიედვითაც საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამების განსახორციელებლად მოწვეული პერსონალის შერჩევას მოსაწვევი პირის (კანდიდატის) ავტობიოგრაფიის, კვალიფიკაციისა და შესაბამისი შრომითი გამოცდილების დამადასტურებელი დოკუმენტაციის მონაცემების შესწავლის საფუძველზე.

აკადემიური და მოწვეული პერსონალის CV-ებიდან, ზემოთ აღნიშნული დებულებებიდან გამომდინარე, დასტურდება, რომ პოლიტიკის მეცნიერებების საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამას ახორციელებს შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე პირები, რომლებსაც აქვთ პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების გამომუშავებისათვის აუცილებელი კომპეტენცია.

დოქტორანტების სასწავლო პროცესზე მიმაგრებულია ფაკულტეტის სამეცნიერო კვლევების განვითარების დეპარტამენტის წარმომადგენელი. გარდა ზოგად საუნივერსიტეტო ორგანოებისა, ფაკულტეტის ადმინისტრაციულ და დამხმარე ორგანოებს წარმოადგენს: ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური, ადმინისტრაციული სამსახური, სასწავლო პროცესისა და მართვის სამსახური, სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების სამსახური, სტუდენტთა მომსახურეობის ცენტრი, სტუდენტთა ბიბლიოთეკა

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- სსიპ – ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აკადემიური პერსონალის სამსახურში მიღებისა და კონკურსის ჩატარების ერთიანი წესი - https://tsu.ge/ka/legalakad/39797 უკანასკნელი ნახვა 14.08.2021
- აკადემიური/სამეცნიერო პერსონალის პირადი საქმეები და ხელშეკრულებების ნიმუშები;
- პროგრამის აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის რაოდენობის განსაზღვრის მეთოდოლოგია;
- პროგრამის ხელმძღვანელის ფუნქციები და პირადი საქმე;
- ფაკულტეტის დებულება;
- აკადემიური და მოწვეული პერსონალის სამეცნიერო მუშაობის ანგარიში;

პერსონალის განვითარების ღონისძიებები და თვითრეფლექსია.

რეკომენდაციები:

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის:

- იქიდან გამომდინარე, რომ როგორც სამაგისტრო, ისე სადოქტორო პროგრამებში ჩართული აკადემიური პერსონალი უმეტესწილად იდენტურია, სასურველია, მათი დატვირთვის სქემის ისე დაგეგმვა, რომ საკმარისი დრო უზრუნველყოფილი იქნას პროგრამის სტუდენტების კვლევითი ნაშრომების/დისერტაციების ხელმძღვანელობისათვის.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- *საუკეთესო პრაქტიკად* მიგვაჩნია პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამაში ჩართული აკადემიური პერსონალის მაღალი კვალიფიკაცია და წვლილი არამხოლოდ დარგის განვითარებაში, არამედ მის ფორმირებაში როგორც საქართველოში, ისე რეგიონის მასშტაბით.

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

4.2 აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის პროფესიული განვითარება
➢ დაწესებულება რეგულარულად აწარმოებს პროგრამაში ჩართული აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის შეფასებასა და შედეგების ანალიზს; ➢ უსდ ზრუნავს აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის პროფესიულ განვითარებაზე, ასევე ხელს უწყობს მათ მიერ სამეცნიერო/კვლევითი საქმიანობის განხორციელებას.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი უსდ რეგულარულად აწარმოებს პროგრამაში ჩართული აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის შეფასებასა და შედეგების ანალიზს. გამოკითხვები ტარდება როგორც პერსონალთან, აგრეთვე სტუდენტებთან პერსონალის შეფასების მიზნით, ყოველწლიურად, წელიწადში 2-ჯერ. სადაც ასახულია კონკრეტული აკადემიური/ მოწვეული პერსონალისადმი სასწავლო პროცესის დასრულების შემდეგ სტუდენტთა კმაყოფილება, ხოლო, მეორე მხრივ, საგანმანათლებლო პროგრამის მიერ აკადემიური/მოწვეული პერსონალის სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის შეფასება, რაც საბოლოოდ აისახება ყოველწლიურ ანგარიშებში აკადემიური/მოწვეული პერსონალის სამეცნიერო აქტივობების შესახებ, მათ შორის საერთაშორისო და ადგილობრივ (მათ შორის სამეცნიერო) პროექტებში მონაწილეობა, ადგილობრივ და საერთაშორისო კონფერენციებში მონაწილეობა, ადგილობრივ და საერთაშორისო რეფერირებად სამეცნიერო ჟურნალებში სამეცნიერო სტატიების რაოდენობა, სახელმძღვანელოებისა და მონოგრაფიების რაოდენობა; სამეცნიერო საგრანტო პროგრამები. ინტერვიუებიდან ირკვევა, რომ მონაცემების გაუმჯობესების მიზნით, ფაკულტეტი აორგანიზებს და ახორციელებს სხვა და სხვა ღონისძიებებს. პერსონალის შეფასების წესი განსაზღვრულია უნივერსიტეტის აკადემიური საბჭოს დადგენილებით რომლის მიხედვითაც, მონაცემების წარმოება და ანალიზი გამოიყენება აკადემიური/პროფესიული პერსონალის პროფესიული განვითარებისთვის, რის

საფუძველზეც უსდ გეგმავს რამდენიმე ტიპის აქტივობას: მათ შორისა, როგორც ადგილობრივი და საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციები, ასევე ხარისხის უზრუნველყოფისა და სასწავლო პროცესის გაუმჯობესებასთან დაკავშირებული ტრენინგები და სემინარები (მათ ისეთ საკითხებზე, როგორებიცაა: სწავლის შედეგები, შეფასების სისტემა და მიდგომები, სწავლების მეთოდები და ტექნოლოგიები, ონლაინ სასწავლო პლატფორმების გამოყენება). აღნიშნულ ღონისძიებებში დასწრება მნიშვნელოვანი კომპონენტია აკადემიური პერსონალის საკვალიფიკაციო მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად. განვითარებისთვის განხორციელებულ აქტივობებს შორისაა: ა) სასწავლო კომპონენტი; ბ) სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტი.

ფაკულტეტის მიერ მომზადებულ ონლაინ სასწავლო პლატფორმების (LMS, ZOOM, Moodle) ოპერირებისა და მართვის ტექსტურ და ვიდეო-ტუტორიალთა სერიას, რაც აკადემიურ/მოწვეულ პერსონალს ეხმარება სასწავლო პროცესის დაგეგმვას და დროულ, ეფექტურ განხორციელებაში. ამასთან, სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე მოქმედებს სახელმძღვანელოების კონკურსი, რაც გულისხმობს სასწავლო კურსებისთვის სახელმძღვანელოს შექმნას. აღნიშნული საგრანტო პროექტი საშუალებას აძლევს აკადემიურ პერსონალს სასწავლო კურსის სწავლის შედეგები მეტად მიღწევადი გახადოს და სასწავლო კურსის შინაარსი უფრო ხელმისაწვდომი და სასწავლო კურსის მიზნებთან შესაბამისი იყოს.

სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტი გულისხმობს ყოველწლიური საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის „სივრცე, საზოგადოება, პოლიტიკა“ ორგანიზებასა და ამავე სახელწოდების სამეცნიერო ჟურნალის არსებობას. ასევე, აღსანიშნავია საფაკულტეტო მიზნობრივი კვლევითი საგრანტო პროექტი, რაც გულისხმობს აკადემიური/მოწვეული პერსონალისა და აქტიური აქტიური სტატუსის მქონე სტუდენტების ერთობლივი მონაწილეობით სამეცნიერო კვლევის დაფინანსებას წინასწარგანსაზღვრული კრიტერიუმების მიხედვით.

უსდ-ში მოქმედებს ინტერნაციონალიზაციის სტრატეგია, რომლის მეშვეობითაც, პერსონალს საშუალება აქვს, ინტეგრირდეს საერთაშორისო საგანმანათლებლო სივრცეში.

უსდ-ს წარმოდგენილი აქვს საერთაშორისო თანამშრომლობის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია (საერთაშორისო კვლევები, გამოქვეყნებული შრომები, საერთაშორისო მობილობის მაჩვენებელი, გაცვლითი და/ან ერთობლივი პროგრამები, ორმხრივი შეთანხმებები, მემორანდუმები, და სხვა), რომლის მიხედვითაც პოლიტიკის მეცნიერებების მიმართულება გამოირჩევა საერთაშორისო თანამშრომლობით. უკანასკნელ წლებში მნიშვნელოვანია საერთაშორისო პროექტების/პარტნიორების რაოდენობრივი და ხარისხობრივი ზრდა. განსაკუთრებით აღსანიშნავია, აკადემიური პერსონალის ჩართულობა საერთაშორისო პროექტებში (როგორც მოკლევადიანი, ისე გრძელვადიანი მობილობისა და პროექტების მხრივ).

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- თსუ-ს მიერ პერსონალის საქმიანობის შეფასებისა და კმაყოფილების კვლევისა და გამოკითხვის შედეგები;
- ფაკულტეტის დებულება;
- აკადემიური და მოწვეული პერსონალის სამეცნიერო მუშაობის ანგარიში;
- საუნივერსიტეტო და საფაკულტეტო დონეზე სამეცნიერო და კვლევითი საქმიანობის ხელშემწყობი აქტივობები;

- საერთაშორისო ან/და სამეცნიერო/კვლევით პროექტებში კონფერენციებში, კვლევებსა და ღონისძიებებში პერსონალის ჩართულობის მაჩვენებელი (*დანართი 13*);
- საერთაშორისო თანამშრომლობის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია (საერთაშორისო კვლევები, გამოქვეყნებული შრომები, საერთაშორისო მობილობის მაჩვენებელი, გაცვლითი და/ან ერთობლივი პროგრამები, ორმხრივი შეთანხმებები, მემორანდუმები, და სხვა);
- პერსონალის განვითარების ღონისძიებები და თვითრეფლექსია;
- სტუდენტთა გამოკითხვის შედეგები.

რეკომენდაციები:

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

შეფასება

o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

4.3 მატერიალური რესურსი

პროგრამა უზრუნველყოფილია იმ აუცილებელი ინფრასტრუქტურითა და ტექნიკური აღჭურვილობით, რაც საჭიროა საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მისაღწევად.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

უსდ უზრუნველყოფილია ტექნიკური და ინფრასტრუქტურული აღჭურვილობით და აღნიშნული ხელს უწყობს შესაბამისი საფეხურის სტუდენტის აკადემიურ განვითარებას. საბიბლიოთეკო, მატერიალური და ტექნიკური რესურსი აკმაყოფილებს პროგრამის მიზნებსა და სწავლის შედეგებს. რესურსების დათვალიერების შედეგად დგინდება, რომ ელექტრონული რესურსები ხელმისაწვდომია; თავის მხრივ, სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე მოქმედებს კომპიუტერული რესურს-ცენტრი (მეოთხე და მეექვსე კორპუსებში), მეოთხე კორპუსში საფაკულტეტო წიგნთა

საცავი. ამდენად, არსებული საბიბლიოთეკო და ტექნიკურ-მატერიალური რესურსი პროგრამის სტუდენტებისთვის ხელმისაწვდომია და ის უზრუნველყოფს პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას; სტუდენტებთან ასევე პროფესორ-მასწავლებლებთან გამოკითხვის შედეგად ირკვევა, რომ შეუძლიათ გამოიყენონ: სასწავლო აუდიტორიები, საფაკულტეტო მულტიმედია ცენტრი, კომპიუტერული რესურს-ცენტრი. სტუდენტები ინფორმირებულნი არიან აღნიშნული მატერიალურ-ტექნიკური რესურსის არსებობისა და მისი გამოყენების შესაძლებლობის შესახებ. რესურსს იცავს, როგორც თსუ-ის დაცვა, ისე ე.წ. ტექნიკური დაცვის სისტემები (ვიდეოთვალი, საჭიროების შემთხვევაში; სიგნალიზაცია; ხანძარსაწინააღმდეგო სისტემა; თვალსაჩინო ადგილას გამოკრული საევაკუაციო გეგმა), რაც უსაფრთხოებას უზრუნველყოფს. შესაბამისად, შესაძლებელია დავასკვნათ, რომ სტუდენტებს შესაძლებლობა აქვთ ისარგებლონ საერთაშორისო ელექტრონული საბიბლიოთეკო ბაზებით. აღნიშნული, მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ იმ თვალსაზრისით, რომ პროგრამის სწავლის შედეგებიდან გამომდინარე მათ ეძლევათ საშუალება მრავალმხრივი და სფეროს უახლეს ცოდნაზე დაფუძნებულ მიღწევებს გაეცნონ, არამედ ამით ხელი ეწყობა ინტერნაციონალიზაციის საკითხსაც, რაც თანამედროვე პოლიტიკის მეცნიერებისთვის შეუქცევადი პროცესია.
მტკიცებულებები/ინდიკატორები ○ საბიბლიოთეკო, მატერიალური და ტექნიკური რესურსი; ○ საერთაშორისო ელექტრონულ საბიბლიოთეკო ბაზებზე წვდომა https://tsu.ge/ka/library/page/894 ○ ბიბლიოთეკაში არსებული წიგნადი ფონდის შესაბამისობა საგანმანათლებლო პროგრამებში მითითებულ ძირითად ლიტერატურასთან; ○ ელექტრონული სწავლების პლატფორმა (https://e-learning.tsu.ge/) ○ ელექტრონული სწავლების პლატფორმა (https://lms.tsu.ge/) ○ ელექტრონული კატალოგი/საბიბლიოთეკო ფონდი (https://www.tsu.ge/ka/library ○ მულტიმედია ცენტრი (http://multimedia.tsu.edu.ge/
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება ☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

4.4 პროგრამის/ფაკულტეტის/სკოლის ბიუჯეტი და პროგრამის ფინანსური მდგრადობა

პროგრამის/ფაკულტეტის/სკოლის ბიუჯეტით გათვალისწინებული ფინანსური რესურსების გამოყოფა ეკონომიკურად მიღწევადია და შეესაბამება პროგრამის საჭიროებებს.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

წარმოდგენილი დოკუმენტაციით დასტურდება, რომ პოლიტიკის მეცნიერების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამის ბიუჯეტში გათვალისწინებულია ფინანსური მხარდაჭერის წყაროები და გაწერილია: აკადემიური/მოწვეული პერსონალის შრომის ანაზღაურება; პროგრამისთვის საჭირო მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შენახვა-სრულყოფის საკითხები; სამივლინებო და საერთაშორისო კონფერენციებში მონაწილეობის ხარჯები (როგორც აკადემიური პერსონალისთვის, ისე სტუდენტებისთვის); წიგნების ფონდისა და მისი განახლების, გამომცემლობითი, სამეცნიერო-კვლევითი ხარჯები.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- უსდ-ს ბიუჯეტი;
- პროგრამის/ფაკულტეტის/სკოლის ბიუჯეტი;

რეკომენდაციები:

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

შეფასება

o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა	☒			

5. სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები

სწავლების ხარისხის განვითარების მიზნით პროგრამა იყენებს შიდა და გარე ხარისხის სამსახურებს, პერიოდულ მონიტორინგსა და შეფასებას უწევს პროგრამას. აგროვებს და აანალიზებს რელევანტურ ინფორმაციას შესაბამისი გადაწყვეტილების მისაღებად და განსავითარებლად.

5.1 შიდა ხარისხის შეფასება
პროგრამაში ჩართული პერსონალი თანამშრომლობს შიდა ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურთან/პერსონალთან პროგრამის ხარისხის შეფასების პროცესის დაგეგმვის, შეფასების ინსტრუმენტების შემუშავებისა და შეფასების განხორციელების პროცესში და იყენებს ხარისხის შეფასების შედეგებს პროგრამის გასაუმჯობესებლად.
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი თსუ-ში ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის საქმიანობა რეგულირდება სამსახურის დებულებით. სამსახური შედგება ორი განყოფილებისაგან - ინსტიტუციური განვითარებისა და ავტორიზაციის განყოფილება; აკრედიტაციის, კვლევებისა და შეფასების განყოფილება. თანდართული დოკუმენტაციის შესწავლის, ასევე აკრედიტაციის ვიზიტის შედეგად მიღებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, გამოიკვეთა, რომ უსდ-ს ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური გეგმავს და ახორციელებს პროგრამის ხარისხის მუდმივ შეფასებას. სამსახური ასევე უზრუნველყოფს აკადემიური და სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის პერიოდულ მონიტორინგს და მიღებული უკუკავშირის შედეგად - პროგრამის განვითარებისთვის რეკომენდაციების შემუშავებას. „ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმები“ განსაზღვრულია: „დაგეგმე-განახორციელე-შეამოწმე-განავითარე” ციკლის - ე.წ. “PCDA” პრინციპის შესაბამისად.

საგანმანათლებლო პროგრამის შიდა შეფასების პროცესში მონაწილეობენ პროგრამის კურსდამთავრებულები, დამსაქმებლები, სტუდენტები, აკადემიური და მოწვეული პერსონალი. პროგრამის განხორციელებაში ჩართული პერსონალი მჭიდროდ თანამშრომლობს ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურთან პროგრამის ხარისხის შეფასების პროცესის დაგეგმვის, შეფასების მეთოდების შემუშავებისა და შეფასების განხორციელების პროცესში, მუშაობის შედეგად მიღებული მტკიცებულებები გამოიყენება პროგრამის ხარისხის შეფასების შედეგების გასაუმჯობესებლად. პროგრამის ხარისხის განვითარებისათვის ეტაპობრივად ასევე ტარდება აკადემიური და მოწვეული პერსონალის შეხვედრები გამოცდილების ურთიერთგაზიარებისა და დისკუსიის წარმართვის მიზნებისათვის. უსდ-ს დანერგილი აქვს საგანმანათლებლო პროგრამის დაგეგმვის, შემუშავებისა და განვითარების მხარდაჭერის კომიტეტის ფუნქციონირების პრაქტიკა. საგანმანათლებლო პროგრამის კომიტეტის საქმიანობა გულისხმობს ყველა დაინტერესებული მხარის ჩართულობას საგანმანათლებლო საქმიანობის განვითარების პროცესში. კომიტეტში, აკადემიური და სამეცნიერო პერსონალის გარდა, შედის ადმინისტრაციული პერსონალი, სტუდენტები, კურსდამთავრებულები, დამსაქმებლები და სხვა დაინტერესებული პირები საჭიროების შემთხვევაში. ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური მუშაობს კომიტეტისა და თვითშეფასების ჯგუფის მუშაობის შედეგად გამოვლენილ გასაუმჯობესებელ მხარეებზე და ახდენს რეკომენდაციებისა და ცვლილებების ასახვას პროგრამის შემუშავებისა და განვითარების პროცესში. წარმოდგენილი დოკუმენტაციისა და ჩატარებული ინტერვიუების საფუძველზე გამოვლინდა, რომ პოლიტიკის მეცნიერების პროგრამის დაგეგმვის, შემუშავებისა და განვითარების მხარდაჭერის კომიტეტის ეფექტურმა ფუნქციონირებამ და დაინტერესებულ მხარეთა მაღალმა ჩართულობამ დადებითი გავლენა იქონია პროგრამის განვითარებისა და სააკრედიტააციოდ მომზადების პროცესში, რაც ნამდვილად მისასალმებელი პრაქტიკაა.
მტკიცებულებები/ინდიკატორები • პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამა; • პროგრამის თვითშეფასების ანგარიში; • სსიპ-ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დებულება; • სსიპ-ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პერსონალის შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ დადგენილება; • საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების პროცედურა; • სსიპ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის შეფასების წესი; • საგანმანათლებლო პროგრამის შეფასების ფორმა და ინდიკატორები;

- სტუდენტთა და კურსდამთავრებულთა გამოკითხვის შედეგები;
- შიდა ექსპერტთა ჯგუფის დასკვნა პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის შესახებ;
- ჩატარებული ინტერვიუს შედეგები.

რეკომენდაციები:

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

- პოლიტიკის მეცნიერების პროგრამის დაგეგმვის, შემუშავებისა და განვითარების მხარდაჭერის კომიტეტის და შიდა ექსპერტიზის პროცესის ეფექტური ფუნქციონირება, დაინტერესებულ მხარეთა მაღალი ჩართულობის შესაბამისად.

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

შეფასება

ი გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

5.2 გარე ხარისხის შეფასება

პროგრამა რეგულარულად იყენებს გარე ხარისხის შეფასების შედეგებს.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

უსდ ხარისხის გარე შეფასებისათვის იყენებს სსიპ - განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრის აკრედიტაციისა და ავტორიზაციის პროცესს, პროგრამის განვითარების კომიტეტსა და გარე ექსპერტის შეფასებას და აქტიურად თანამშრომლობს უცხოეთისა და საქართველოს სხვა უნივერსიტეტებთან. საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში განხორციელდა გარე ხარისხის შეფასების ისეთი მექანიზმების გამოყენება, როგორიცაა კურსდამთავრებულთა, დამსაქმებელთა გამოკითხვა და საგანმანათლებლო პროგრამების გარე ექსპერტიზა. მიღებული რეკომენდაციები კი გამოყენებულ იქნა

საგანმანათლებლო პროგრამის განვითარების მიზნით. წარმოდგენილი დოკუმენტაციისა და ინტერვიუების შედეგად, დადგინდა რომ პროგრამა გარე კოლეგიალური შეფასების ფარგლებში გაზიარებულ იქნა პიტსბურგის უნივერსიტეტის პროფესორთან, და ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის უნივერსიტეტის პროფესორთან. მხარდაჭერის წერილების შესაბამისად, პროგრამა შეფასდა როგორც თანამედროვე სტანდარტებთან შესაბამისი, გამორჩეულად აღინიშნა პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები, ადამიანური რესურსის კვალიფიკაცია და შინაარსი.
მტკიცებულებები/ინდიკატორები • პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამა; • პროგრამის თვითშეფასების ანგარიში; • სსიპ-ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დებულება; • საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავების, შეფასებისა და განვითარების პროცედურა; • საგანმანათლებლო პროგრამის შეფასების ფორმა და ინდიკატორები; • საუკეთესო პრაქტიკის გაზიარება და შედარება - პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამა; • მხარდაჭერის წერილები გარე კოლეგიალური შეფასების ფარგლებში; • თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, საქართველოს საზოგადოებრივ საქმეთა ინსტიტუტის და ცენტრალური ევროპის უნივერსიტეტის პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამების შედარებითი ანალიზი; • ჩატარებული ინტერვიუს შედეგები.
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

შეფასება

☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

5.3. პროგრამის მონიტორინგი და პერიოდული შეფასება

პროგრამის მონიტორინგი და პერიოდული შეფასება ხორციელდება აკადემიური, სამეცნიერო, მოწვეული ადმინისტრაციული, დამხმარე პერსონალის, სტუდენტების, კურსდამთავრებულების, დამსაქმებლების და სხვა დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით ინფორმაციის სისტემური შეგროვების, დამუშავებისა და ანალიზის მეშვეობით. შეფასების შედეგები გამოიყენება პროგრამის გასაუმჯობესებლად.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

უსდ-ს საგანმანათლებლო პროგრამების განვითარებისათვის უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური ახორციელებს შესაბამის მონიტორინგსა და პერიოდულ შეფასებას. შეფასების და გაუმჯობესების მექანიზმების ხელშეწყობის მიზნით, რეგულარულად ტარდება გამოკითხვები აკადემიურ, სამეცნიერო, მოწვეულ, ადმინისტრაციულ, დამხმარე პერსონალთან, სტუდენტებთან, კურსდამთავრებულებთან, დამსაქმებლებთან. შესაბამისი მონაცემების გაანალიზების შესაბამისად, ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური ახდენს საჭიროებების იდენტიფიცირებას და პროგრამის მონიტორინგისა და პერიოდული შეფასების შედეგები გამოიყენება დამატებითი საჭიროებების განსაზღვრისას. ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური შეფასების შედეგებსა და რეკომენდაციებს რეგულარულად აცნობს დაინტერესებულ მხარეებს.

ვიზიტის განხორციელებისას ჩატარებულმა ინტერვიუებმა ცხადყო, რომ გამოკითხვის შედეგების გათვალისწინება ასევე ხდება პროგრამის კურიკულუმის განვითარების ყველა შესაბამის სამუშაო ეტაპზე, რაც დასტურდება აკადემიური და მოწვეული პერსონალის, სტუდენტებისა და კურსდამთავრებულების კვლევისა და სფეროს წარმომადგენლებთან ჩატარებული გამოკითხვის შედეგებით, რომელიც მიუთითებს, რომ მონაცემების ანალიზის საფუძველზე მუდმივად ხორციელდება პროგრამების გაუმჯობესება, რათა უკეთ მოხდეს შრომის ბაზრის მოთხოვნების დაკმაყოფილება.

უნივერსიტეტში ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის მიერ დანერგილია პროგრამების

კოლეგიალური განმავითარებელი შეფასების მექანიზმი, რომლის ფარგლებში პერიოდულ მონიტორინგს ექვემდებარება პროგრამები, რომლებიც აკრედიტაციის ვადის ფარგლებში რეგულარულად განიცდიან ცვლილებებს და ის პროგრამები, რომლებიც ყველაზე ნაკლებად განიცდიან ცვლილებებს. აღნიშნული სააკრედიტაციო პროცესის სიმულაციური ფორმატი ხელს უწყობს პროგრამების შეფასებას, ასევე, დაინტერესებულ და ჩართულ მხარეთა მიერ პროგრამების განვითარების შესაძლებლობების იდენტიფიცირებას.

უსდ-ში არსებული პრაქტიკის შესაბამისად, პერიოდულად ხორციელდება საგანმანთლებლო პროგრამების დადარება ანალოგიურ პროგრამებთან, საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გაზიარების და თანამედროვე სტანდარტებთან და მოთხოვნების შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით. სამიზნე უნივერსიტეტები შერჩეულია დარგობრივი სტანდარტების გათვალისწინებით წარმატების მაჩვენებლების შესაბამისად. შესწავლილი ადგილობრივი და საერთაშორისო ანალოგი პროგრამების გამოცდილების გაზიარების შესაბამისად, პროგრამა დადარებულ იქნა საქართველოს საზოგადოებრივ საქმეთა ინსტიტუტის და ცენტრალური ევროპის უნივერსიტეტის პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამებთან ოთხი კრიტერიუმის გამოყენებით: სწავლის მიზანი, შედეგები, პროგრამის სტრუქტურა და საგნების შინაარსობრივი მხარე. ანალიზის საფუძველზე გამოიკვეთა პროგრამის მსგავსება ცენტრალური ევროპის უნივერსიტეტის სადოქტორო პროგრამასთან, ასევე განსხვავებები და უპირატესობები მათ შორის. ვინაიდან პროგრამა სააკრედიტაციო რეჟიმშია, პროგრამის შედეგების კომპლექსური მაჩვენებლების გამოყენებით რეაკრედიტაციისათვის გათვალისწინებული იქნება რიგი ცვლილებები.

აღნიშნულიდან გამომდინარე შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ პროგრამის მონიტორინგი და პერიოდული შეფასება ხორციელდება აკადემიური, სამეცნიერო, მოწვეული ადმინისტრაციული, დამხმარე პერსონალის, სტუდენტების, კურსდამთავრებულების, დამსაქმებლების და სხვა დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით ინფორმაციის სისტემური შეგროვების, დამუშავებისა და ანალიზის მეშვეობით. შეფასების შედეგები გამოიყენება პროგრამის გასაუმჯობესებლად და შესაბამისად სრულად აკმაყოფილებს მოთხოვნილ სტანდარტებს.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამა;
- პროგრამის თვითშეფასების ანგარიში;
- სსიპ-ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დებულება;
- სსიპ-ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პერსონალის შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ დადგენილება;
- საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავების, შეფასებისა და

განვითარების პროცედურა; • სსიპ-ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის შეფასების წესი; • საგანმანათლებლო პროგრამის შეფასების ფორმა და ინდიკატორები; • სტუდენტთა და კურსდამთავრებულთა გამოკითხვის შედეგები; • შიდა ექსპერტთა ჯგუფის დასკვნა პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამის შესახებ; • პროგრამის გარე შეფასება და მხარდაჭერის წერილები; • თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, საქართველოს საზოგადოებრივ საქმეთა ინსტიტუტის და ცენტრალური ევროპის უნივერსიტეტის პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო პროგრამების შედარებითი ანალიზი; • ჩატარებული ინტერვიუს შედეგები.
რეკომენდაციები:
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
შეფასება ი გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა ☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები	☒			

თანდართული დოკუმენტაცია (არსებობის შემთხვევაში)

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების სახელწოდება:
სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის სახელწოდება, საფეხური: პოლიტიკის მეცნიერების სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამა

დასკვნის გვერდების რაოდენობა: 49 გვერდი

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტები	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
1. საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა	☒			
2. სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა		☒		
3. სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა	☒			
4. სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა	☒			
5. სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები	☒			

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის თავმჯდომარის

სახელი, გვარი, ხელმოწერა ივანნა მაჩიტიძე

<u>აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის წევრ(ებ)ის</u>

სახელი, გვარი, ხელმოწერა. ირაკლი გორგილაძე

სახელი, გვარი, ხელმოწერა. დავით გეგეჭკორი

სახელი, გვარი, ხელმოწერა თამთა ცხოვრებაძე

სახელი, გვარი, ხელმოწერა ნანა ფირცხელანი